

Аўтары:
М. А. Краснова, А. А. Корзюк

Прадмова

Прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне па гісторыі для 11 класа складзена ў адпаведнасці з дзеючымі вучэбнымі праграмамі, зацверджанымі Міністэрствам адукацыі Рэспублікі Беларусь. На вывучэнне сусветнай гісторыі і гісторыі Беларусі на базавым узроўні адводзіцца па 35 вучэбных гадзін у год.

У каляндарна-тэматычным планаванні пазначаны тэмы ўрокаў і пытанні для вывучэння, патрабаванні да вынікаў вывучэння вучэбнага матэрыялу на ўроку, прадстаўлены спосабы вучэбна-пазнавальнай дзейнасці, якія павінны засвоіць вучні, дамашняе заданне, абавязковае для ўсіх вучняў, а таксама індывідуальныя заданні для тых, хто праяўляе цікавасць да вывучаемага пытання. Вучэбныя дапаможнікі, якія могуць быць выкарыстаны ў адукацыйным працэсе, пазначаны непасрэдна перад каляндарна-тэматычным планаваннем урокаў.

Пры вызначэнні дамашняга задання варта мець на ўвазе, што асноўны вучэбны матэрыял павінен быць засвоены на ўроку. Домашняе заданне можа быць вызначана на базе як асноўнага, так і дадатковага вучэбнага матэрыялу, які яго раскрывае і спрыяе лепшаму засваенню. У гэтым выпадку яно прадугледжвае падрыхтоўку паведамленняў, пабудову ментальных карт, кластараў, схем, інфаграфікі і г. д. Магчымы таксама заданні апераджальнага характару.

З 10 класа вывучэнне гісторыі арганізуецца на праблемна-тэарэтычным узроўні. Асаблівасцю навучання ў 11 класе з'яўляецца адносна высокая ступень тэарэтызацыі і метадалагізацыі ведаў, калі вучні маюць магчымасць вярнуцца да раней вывучаных тэм, сістэматызаваць і абагульніць веды, сфарміраваць цэласную карціну гістарычнага развіцця сваёй Радзімы — Рэспублікі Беларусь.

Для рэалізацыі дыдактычных задач навучання настаўніку рэкамендуецца выкарыстоўваць прыёмы і метады, якія дапамагаюць раскрыць і канкрэтызаваць змест вывучаемых паняццяў і тэарэтычных палажэнняў, звязаць вучэбны матэрыял з асабістым сацыяльным вопытам вучняў. Правядзенне дыскусій, удзел у праектах, даследчай дзейнасці, краязнаўчая работа будуць спрыяць актывізацыі вучэбна-пазнавальнай дзейнасці вучняў і рэалізацыі кампетэнтнаснага падыходу да навучання гісторыі.

Сістэма практычных заняткаў пры вывучэнні гісторыі на павышаным узроўні дазволіць пашырыць праблематыку гістарычнага зместу, стварыць умовы для засваення неабходных спосабаў дзейнасці, праводзіць даследчую працу з гістарычнымі крыніцамі, фармуляваць уласны пункт гледжання і аргументаваць яго. Правядзенне ўрокаў-практыкумаў павінна быць накіравана на ўсталяванне цесных міжпрадметных і ўнутрыпрадметных сувязяў, авалоданне абагульненымі спосабамі здабывання, асэнсавання і прад'яўлення гістарычнай інфармацыі. Пры гэтым у залежнасці ад пазнавальных магчымасцей і інтарэсаў старшакласнікаў заняткі могуць быць як спецыялізаванымі (на пэўнай тэме), так і інтэграванымі. Тэмы ўрокаў-практыкумаў вызначае настаўнік, зыходзячы са складанасці вучэбнага матэрыялу, неабходнасці яго больш якаснага засваення, інтарэсаў вучняў, а таксама забяспечанасці кабінета гісторыі комплексам сродкаў навучання.

На сучасным этапе развіцця адукацыйнага працэсу настаўнік мае магчымасць планаваць вучэбную дзейнасць такім чынам, каб вучні не толькі знаёміліся з вучэбным матэрыялам, але і самі выступалі ў ролі актыўных стваральнікаў інфармацыйнага кантэнту. Таму ў працэсе навучання гісторыі рэкамендуецца актыўна выкарыстоўваць інфармацыйна-камунікатыўныя тэхналогіі (ІКТ). Настаўніку важна разумець адукацыйныя магчымасці ІКТ і выразна ўсведамляць межы іх прымянення, умець арганічна спалучаць гэтыя тэхналогіі з традыцыйнымі метадыкамі правядзення ўрокаў, а таксама валодаць навыкамі стварэння дыдактычных матэрыялаў на іх аснове з улікам узроставых асаблівасцей вучняў і ўзроўню іх падрыхтаванасці.

Трэба мець на ўвазе, што прыкладнае каляндарна-тэматычнае планаванне не з'яўляецца нарматыўным дакументам. Прадстаўлены матэрыял носіць рэкамендацыйны характар. Настаўнік можа ўносіць змены ў прапанаванае планаванне з улікам пазнавальных здольнасцей вучняў і ўласнага вопыту выкладання прадмета.

Сусветная гісторыя, XIX — пачатак XXI ст.

35 гадзін

Кошалеў, У. С. Сусветная гісторыя, XIX — пачатак XXI ст. : вучэб. дапам. для 11 кл. устаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. мовай навучання / У. С. Кошалеў, Н. У. Кошалева, М. А. Краснова. — Мінск : Выд. цэнтр БДУ, 2021.

№ ўрока і дата правядзення	Тэма ўрока, план вывучэння новага матэрыялу	Колькасць гадзін	Мэты вывучэння тэмы	Характарыстыка асноўных відаў і спосабаў дзейнасці (з рэкамендаванымі практыкаваннямі)	Дамашняе заданне
1	2	3	4	5	6
1	Уводзіны 1. Перыядызацыя сусветнай гісторыі Новага і Навейшага часу. 2. Асноўныя тэндэнцыі гістарычнага развіцця ў XIX — пачатку XXI ст. 3. Змены на палітычнай карце свету	1	Вучні павінны ведаць: — перыядызацыю Новай і Навейшай гісторыі; — значэнне паняццяў: <i>Новы час, Навейшая гісторыя, гістарычная перыядызацыя.</i> Вучні павінны ўмець: — вызначаць крытэрыі гістарычнай перыядызацыі; — характарызаваць II перыяд Новай і перыяд Навейшай гісторыі; — вызначаць тэндэнцыі сусветнага развіцця ў XIX — пачатку XXI ст.; — тлумачыць нераўнамернасць развіцця краін. Вучні павінны разумець: — спецыфіку гістарычнага часу	Сістэматызацыя ведаў: <i>характарыстыка II перыяду Новай і перыяду Навейшай гісторыі</i> (вучэбны тэкст, п. 1, зад. 3). Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>гістарычная перыядызацыя</i> (схемы, ключавая ідэя, зад. 6); <i>навукова-тэхнічны прагрэс</i> (ілюстрацыі); <i>вызначэнне тэндэнцый развіцця свету ў XIX — пачатку XXI ст.</i> (вучэбны тэкст, п. 2, зад. 2, 4). Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>гістарычны час</i> (зад. 5, рубрыкі «Лабараторыя гісторыка», «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»)	§ 1, зад. 1

Працяг

1	2	3	4	5	6
Раздзел I. Свет у XIX — пачатку XX ст. (12 г)					
2	Прамысловая рэвалюцыя XIX ст. 1. Сутнасць і асноўныя этапы прамысловай рэвалюцыі. 2. Эканамічны рост і індустрыялізацыя ў Еўропе. 3. Аграрная рэвалюцыя. 4. Прамысловая рэвалюцыя і навука. 5. Сацыяльныя праблемы	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>прамысловая рэвалюцыя, індустрыялізацыя, аграрная рэвалюцыя</i> ; — сутнасць прамысловай рэвалюцыі, яе ўплыў на развіццё прамысловасці, сельскай гаспадаркі, жыццё людзей. Вучні павінны ўмець: — параўноўваць аграрнае і індустрыяльнае грамадства; — выяўляць асаблівасці прамысловай рэвалюцыі ў розных краінах Еўропы; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — канкрэтызаваць вывады гістарычнымі фактамі; — праводзіць аналіз гістарыграфічнай крыніцы; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — спецыфіку гістарычнага факта	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>прамысловая рэвалюцыя</i> (схема «Прамысловая рэвалюцыя ў Вялікабрытаніі», ілюстрацыі, зад. 1, 4, 5, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства», «Прапануем абмеркаваць»); <i>індустрыялізацыя</i> (табліца «Рост гарадскога насельніцтва», зад. 2). Сістэматызацыя ведаў: <i>навука ў эпоху прамысловай рэвалюцыі</i> (вучэбны тэкст); <i>індустрыяльнае грамадства</i> (ключавая ідэя, зад. 7). Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>гістарычны факт</i> (рубрыка «Лабараторыя гісторыка»)	§ 2. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання; зад. 3

1	2	3	4	5	6
3	<p>Францыя і Еўропа ў эпоху напалеонаўскіх войнаў</p> <p>1. Францыя: ад рэспублікі да імперыі.</p> <p>2. Напалеонаўскія войны і перамены ў Еўропе.</p> <p>3. Стварэнне «Венскай сістэмы» міжнародных адносін</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>— значэнне паняццяў: <i>напалеонаўскія войны</i>, «<i>Венская сістэма</i>» <i>міжнародных адносін</i>;</p> <p>— наступствы напалеонаўскіх войнаў для краін Еўропы;</p> <p>— прынцыпы, задачы, рашэнні Венскага кангрэса; мэты стварэння Свяшчэннага саюза, супярэчнасці ўдзельнікаў.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>— характарызаваць геапалітычнае становішча Францыі пасля Венскага кангрэса;</p> <p>— даваць ацэнку дзейнасці Напалеона;</p> <p>— вызначаць значэнне і ролю «Венскай сістэмы» міжнародных адносін;</p> <p>— пераводзіць тэкставую інфармацыю ў знакава-сімвальную;</p> <p>— праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы;</p> <p>— весці дыскусію.</p> <p>Вучні павінны разумець:</p> <p>— спецыфіку гістарычных крыніц</p>	<p>Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>напалеонаўскія войны</i> (ключавая ідэя, зад. 2, 6, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства», работа з картай); «<i>Венская сістэма</i>» <i>міжнародных адносін</i> (зад. 4, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»).</p> <p>Сістэматызацыя ведаў: <i>Францыя: ад рэспублікі да імперыі</i> (вучэбны тэкст, п. 1, ілюстрацыі, зад. 1).</p> <p>Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>гістарычныя крыніцы</i> (зад. 5, рубрыка «Лабараторыя гісторыка»)</p>	§ 3

7

1	2	3	4	5	6
4	<p>Еўропа ў эпоху рэвалюцый і нацыянальных рухаў</p> <p>1. Еўропа ў перыяд рэакцыі і фарміраванне новых ідэалогій.</p> <p>2. Рэвалюцыі і нацыянальныя рухі 1820-х гг.</p> <p>3. Рэвалюцыі 1830-х гг.</p> <p>4. Рэвалюцыі 1848—1849 гг.</p> <p>5. Узнікненне новых нацыянальных дзяржаў у Еўропе</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>— значэнне паняццяў: <i>нацыянальны рух</i>, <i>кансерватызм</i>, <i>лібералізм</i>, <i>нацыянальная дзяржава</i>;</p> <p>— асноўныя палітычныя ідэалогіі, якія ўзніклі ў XIX ст. у Еўропе.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>— характарызаваць рэвалюцыі і нацыянальныя рухі, асноўныя палітычныя ідэалогіі XIX ст. у Еўропе, змены на палітычнай карце Еўропы к канцу XIX ст.;</p> <p>— ацэньваць уплыў рэвалюцый на гістарычнае развіццё краін Еўропы;</p> <p>— вызначаць змены ў геапалітычнай сітуацыі ў Еўропе пасля аб'яднання Германіі і Італіі;</p> <p>— праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы;</p> <p>— весці дыскусію</p>	<p>Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: «<i>вясна народаў</i>» (зад. 1, 2); <i>нацыянальная дзяржава</i> (вучэбны тэкст, п. 5, зад. 6—8, работа з картай, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства», ключавая ідэя, зад. 9).</p> <p>Сістэматызацыя ведаў: <i>новыя ідэалагічныя вучэнні</i> (вучэбны тэкст, п. 1, ілюстрацыі, зад. 5, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); <i>рэвалюцыйны рух у Еўропе</i> (зад. 1, 2, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»).</p> <p>Прымяненне ведаў: зад. 3</p>	§ 4. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 4
5	<p>Краіны Захаду ў другой палове XIX — пачатку XX ст.</p> <p>1. Эканамічнае развіццё краін Захаду.</p> <p>2. Новыя з'явы ў сусветнай</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>— значэнне паняццяў: <i>імперыялізм</i>, <i>манаполія</i>, <i>манапалістычны сацыялізм</i>, <i>канстытуцыйная (парламенцкая) манархія</i>, <i>прэзідэнцкая рэспубліка</i>, <i>парламенцкая рэспубліка</i>, <i>палітычныя партыі</i>;</p>	<p>Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>імперыялізм</i> (вучэбны тэкст, п. 2, схемы, зад. 1, 2, работа з картай, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства», «Прапануем абмеркаваць», ключавая ідэя, зад. 6);</p>	§ 5. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання

8

1	2	3	4	5	6
	эканоміцы. 3. Палітычнае развіццё заходняга свету. 4. Палітычныя партыі		— асноўныя этапы развіцця капіталізму; — прыметы імперыялізму. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць эканамічнае становішча краін Еўропы, імперыялістычную стадыю капіталізму, формы дзяржаўнага кіравання; — аналізаваць ілюстрацыі, дыяграмы, схемы; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — сутнасць метаду інтэрпрэтацыі	<i>палітычныя партыі</i> (вучэбны тэкст, п. 4; схема; зад. 5). Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>гістарычная падзея</i> (рубрыка «Лабараторыя гісторыка»). Сістэматызацыя ведаў: <i>формы дзяржаўнага кіравання</i> (вучэбны тэкст, зад. 4). Прымяненне ведаў: зад. 3	
6 7	Расійская імперыя ў XIX — пачатку XX ст. 1. Расія ў першай палове XIX ст. 2. «Вялікія рэформы». 3. Эканамічны рост.	2	Вучні павінны ведаць: — асноўныя этапы рэвалюцыйнага руху ў Расіі; — асаблівасці палітычнага і сацыяльна-эканамічнага развіцця Расіі. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць асаблівасці палітычнага і сацыяльна-эка-	Сістэматызацыя ведаў: <i>рэвалюцыйны рух у Расіі</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 5, ілюстрацыі, зад. 5); <i>эканамічнае развіццё</i> (вучэбны тэкст, п. 2, 3, схема, зад. 2); <i>рэвалюцыя 1905—1907 гг.</i> (вучэбны тэкст, зад. 4, ілюстрацыя, ключавая ідэя, зад. 7). Фарміраванне метадалагічных	§ 6—7. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання

1	2	3	4	5	6
	4. Знешняя палітыка. 5. Палітычныя рухі. 6. Рэвалюцыя 1905—1907 гг.		намічнага развіцця Расіі; зменны геапалітычнага становішча Расіі; — рабіць вывады на аснове тэкставай і візуальна-сімвальнай інфармацыі; — даваць ацэнку дзейнасці гістарычных асоб; — праводзіць параўнанне гістарыяграфічных крыніц; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — спецыфіку ацэнкі дзейнасці гістарычнай асобы	ведаў: <i>гістарычная асоба</i> (ілюстрацыі «Расійскія імператары XIX — пачатку XX ст.», рубрыкі «Лабараторыя гісторыка», «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства», «Прапануем абмеркаваць»)	
8	Славянскія краіны ў барацьбе за нацыянальнае вызваленне 1. Становішча славянскіх народаў у складзе інішаземных дзяржаў. 2. Расія і славянскае пытанне. 3. Нацыянальнае адраджэнне.	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>панславізм, асіміляцыя, «вясна народаў»</i> ; — асаблівасці барацьбы славянскіх народаў за нацыянальнае вызваленне і яе вынікі. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць становішча славянскіх народаў з апорай на карту; ідэалогію панславізму; — вызначаць ролю Расіі ў барацьбе славян за нацыянальнае вызваленне;	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>панславізм</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2, зад. 2), <i>асіміляцыя</i> (вучэбны адзел, п. 3, зад. 3). Сістэматызацыя ведаў: <i>становішча славянскіх народаў у складзе інішаземных дзяржаў</i> (вучэбны тэкст, п. 1, зад. 1); <i>нацыянальнае вызваленне</i> (вучэбны тэкст, п. 3, зад. 4, 5, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства», «Прапануем	§ 8. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання

1	2	3	4	5	6
	4. Руска-турэцкія войны і іх наступствы для славянскіх краін. 5. Балканскія войны пачатку XX ст.		— праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — спецыфіку гістарычнай прасторы	абмеркаваць», ключавая ідэя, зад. 6); <i>руско-турэцкія войны</i> (вучэбны тэкст, п. 4, карта); <i>балканскія войны</i> (вучэбны тэкст, п. 5). Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>гістарычная прастора</i> (зад. 1, рубрыка «Лабараторыя гісторыка»)	
11	Крызіс традыцыйнага грамадства ў краінах Усходу 1. Асноўныя рысы ўсходніх грамадстваў к пачатку XIX ст. 2. Японія. 3. Кітай. 4. Індыя. 5. Краіны Усходу ў эпоху «абуджэння Азіі». 6. Афрыка	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>традыцыйнае грамадства</i> , « <i>абуджэнне Азіі</i> »; — вынікі закабалення краін Усходу; — асаблівасці нацыянальна-вызваленчага і рэвалюцыйнага руху ў краінах Усходу. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць становішча краін Усходу да пачатку XIX ст.; асаблівасці нацыянальна-вызваленчага і рэвалюцыйнага руху ў краінах Усходу; — тлумачыць прычыны закабалення краін Усходу;	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>традыцыйнае грамадства</i> (вучэбны тэкст, п. 1, зад. 1, 2); « <i>абуджэнне Азіі</i> » (вучэбны тэкст, п. 5; зад. 5). Сістэматызацыя ведаў: <i>каланізацыя краін Азіі, Афрыкі, Лацінскай Амерыкі</i> (ключавая ідэя, зад. 7, карта, ілюстрацыя, рубрыкі «Асобная думка», «Прапануем абмеркаваць»); <i>мадэрнізацыя ў Японіі</i> (вучэбны тэкст, п. 2, зад. 3, схема, ілюстрацыя); <i>нацыянальна-вызваленчы і рэвалюцыйны рух</i> (вучэбны тэкст, п. 3–5, зад. 4, 5, ілюстрацыя)	§ 9. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 6

1	2	3	4	5	6
			— выдзяляць асаблівасці мадэрнізацыі Японіі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію		
12	Завяршэнне каланіяльнага падзелу свету 1. Актывізацыя каланіяльнай экспансіі ў Азіі і Афрыцы. 2. Англа-германскія супярэчнасці. 3. Антыкаланіяльная барацьба ў Азіі. 4. Антыкаланіяльная барацьба ў Афрыцы	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняцця: <i>каланіялізм</i> ; — вынікі каланіяльнай экспансіі ў Азіі і Афрыцы; — вынікі антыкаланіяльнай барацьбы ў Азіі і Афрыцы. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць становішча краін Азіі і Афрыкі; — тлумачыць прычыны актывізацыі каланіяльнай экспансіі ў другой палове XIX ст.; — выяўляць асаблівасці антыкаланіяльнай барацьбы ў розных краінах Азіі і Афрыкі; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — розніцу паміж паняццем і тэрмінам, як сфармуляваць азначэнне	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццем: <i>каланіялізм</i> (зад. 4, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); Сістэматызацыя ведаў: <i>станаўленне каланіяльных імперый</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2); <i>антыкаланіяльная барацьба</i> (вучэбны тэкст, п. 3, 4, ілюстрацыя, зад. 3). Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>паняцце, тэрмін, азначэнне</i> (зад. 4, рубрыка «Лабараторыя гісторыка»)	§ 10. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 2

1	2	3	4	5	6
11	Навука, літаратура і мастацтва ў XIX ст. 1. Уплыў тэхнічнага прагрэсу на грамадства. 2. Развіццё навукі. 3. Развіццё культуры. 4. «Эпоха канца стагоддзя»	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>рамантызм, рэалізм, сімвалізм, абстрактнае мастацтва</i> ; — характэрныя рысы мастацкіх стыляў XIX ст. Вучні павінны ўмець: — раскрываць узаемаабумоўленасць сацыяльна-эканамічнага і палітычнага развіцця грамадства і развіцця навукі, тэхнікі і мастацтва; — аналізаваць творы мастацтва; — выяўляць заканамернасці развіцця мастацтва; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>рамантызм, рэалізм, сімвалізм, абстрактнае мастацтва</i> (зад. 5, схема, ілюстрацыі, рубрыкі «Асобная думка», «Прапануем абмеркаваць»); Сістэматызацыя ведаў: <i>развіццё навукі</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2, зад. 3, ілюстрацыі); <i>развіццё культуры</i> (вучэбны тэкст, п. 3, 4, ключавая ідэя, зад. 6). Прымяненне ведаў: зад. 4	§ 11. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання; зад. 1
12	Першая сусветная вайна як рубажны перыяд у еўрапейскай гісторыі 1. Прычыны вайны.	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняцця: <i>Першая сусветная вайна</i> ; — прычыны вайны, мэты варажых бакоў, удзельнікаў супрацьлеглых блокаў, асноўныя	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццем: <i>сусветная вайна</i> (вучэбны тэкст, застаўка, зад. 5). Сістэматызацыя ведаў: <i>Першая сусветная вайна</i> (вучэбны тэкст,	§ 12. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання

1	2	3	4	5	6
	2. Ход ваенных дзеянняў і асноўныя бітвы. 3. Новае аблічча вайны. 4. Вынікі вайны		этапы, вынікі і наступствы Першай сусветнай вайны. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць Першую сусветную вайну; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — розніцу паміж прычынай і нагодай, сувязь паміж прычынамі і наступствамі	зад. 1, 2, 4, карта, ключавая ідэя, зад. 6, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства», «Прапануем абмеркаваць»); Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>перадумова, прычына, нагода, наступства</i> (рубрыка «Лабараторыя гісторыка»)	
13	Урок абагульнення	1	Вучні павінны ведаць: — перыядызацыю перыяду, які вывучаецца; — асноўныя тэндэнцыі сацыяльна-эканамічнага, палітычнага і культурнага развіцця краін свету ў XIX ст.; — значэнне паняццяў, якія характарызуюць развіццё краін свету ў XIX ст. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць палітычную карту свету XIX ст., геапалітычнае становішча краін у XIX ст.;	Работа з заданнямі да ўрока абагульнення па раздзеле I	

1	2	3	4	5	6	
			— абагульняць веды; — канкрэтызаваць гістарычныя з'явы і вывады			
Раздзел II. Сусветная супольнасць у эпоху рэвалюцый, крызісу і Другой сусветнай вайны (1918–1945) (11 г)						
15	14	Версальска-Вашынгтонская сістэма міжнародных адносін 1. Праблемы пераможцаў. 2. Стварэнне Лігі Нацый. 3. Мірныя дагаворы з саюзнікамі Германіі. 4. Вашынгтонская канферэнцыя	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>Версальскі мірны дагавор, Ліга Нацый, Версальска-Вашынгтонская сістэма міжнародных адносін</i> ; — асноўныя рашэнні, прынятыя на канферэнцыях у Версале і Вашынгтоне. Вучні павінны ўмець: — выяўляць супярэчнасці паміж асноўнымі ўдзельнікамі канферэнцый у Версале і Вашынгтоне; — характарызаваць дагаворы, заключаныя на канферэнцыях у Версале і Вашынгтоне; — даваць ацэнку рашэнням, прынятым на канферэнцыях у Версале і Вашынгтоне; — вызначаць прычыны слабасці Версальска-Вашынгтонскай сістэмы;	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>Версальска-Вашынгтонская сістэма міжнародных адносін</i> (схема, работа з картай, зад. 5, ключавая ідэя, зад. 6); <i>імперыя</i> (зад. 4). Сістэматызацыя ведаў: <i>Парыжская мірная канферэнцыя</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 3, зад. 1–3, ілюстрацыі, карта; рубрыка «Асобная думка»); <i>Ліга Нацый</i> (вучэбны тэкст, п. 2, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); <i>Вашынгтонская канферэнцыя</i> (вучэбны тэкст, п. 4)	§ 13. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання

1	2	3	4	5	6	
			— праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію			
16	15	Расія ў 1917 г.: Лютаўская і Кастрычніцкая рэвалюцыі 1. Першая сусветная вайна і перамога Лютаўскай рэвалюцыі. 2. Адрачэнне Мікалая II і падзенне манархіі. 3. Захоп улады большавікамі. Кастрычніцкая рэвалюцыя. 4. Значэнне Лютаўскай і Кастрычніцкай рэвалюцый	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>Лютаўская рэвалюцыя, Кастрычніцкая рэвалюцыя</i> ; — прычыны, характар, рухуючыя сілы, асноўныя этапы, вынікі Лютаўскай і Кастрычніцкай рэвалюцый. Вучні павінны ўмець: — параўноўваць рэвалюцыю 1905–1907 гг. з Лютаўскай і Кастрычніцкай рэвалюцыямі; — выяўляць асаблівасці Лютаўскай і Кастрычніцкай рэвалюцый; — характарызаваць асобу Мікалая II, даваць ёй ацэнку; — даваць ацэнку дзейнасці гістарычных асоб; — вызначаць значэнне Лютаўскай і Кастрычніцкай рэвалюцый; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію.	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццем: <i>рэвалюцыя</i> (зад. 1, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»); Сістэматызацыя ведаў: <i>Лютаўская рэвалюцыя</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2, 4, зад. 5); <i>Кастрычніцкая рэвалюцыя</i> (вучэбны тэкст, п. 3, 4, зад. 3–4, ключавая ідэя, зад. 6, ілюстрацыі, карта, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>аб'ектыўнасць і суб'ектыўнасць у пазнанні гісторыі</i> (рубрыка «Лабараторыя гісторыка»)	§ 14. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 2

1	2	3	4	5	6
			Вучні павінны разумець: — як даваць ацэнку дзейнасці гістарычнай асобы; — спецыфіку гістарычнага пазнання		
16	Савецкая дзяржава ў 1917–1939 гг. 1. Грамадзянская вайна і яе наступствы. 2. Савецкая мадэль мадэрнізацыі. 3. Утварэнне СССР. 4. Асноўныя рысы савецкай палітычнай сістэмы. 5. Вынікі эканамічнай трансфармацыі	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняцця: <i>савецкая мадэль мадэрнізацыі</i> ; — прычыны, асноўных удзельнікаў, вынікі грамадзянскай вайны ў Расіі; — прычыны, вынікі індустрыялізацыі і калектывізацыі; — прычыны ўтварэння СССР. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць грамадзянскую вайну ў Расіі: прычыны, асноўныя ўдзельнікі, перыядызацыя, вынікі; савецкую палітычную сістэму; — выяўляць прычынна-выніковую сувязь у правядзенні сацыяльна-эканамічных пераўтварэнняў у краіне, аб'ектыўныя і суб'ектыўныя фактары, якія абумовілі тэрміны і метады правядзення савецкай мадэрнізацыі, супярэчлівасць яе вынікаў;	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццем: <i>савецкая мадэль мадэрнізацыі</i> (вучэбны тэкст, п. 2, 5, зад. 2–5, ключавая ідэя, зад. 7, ілюстрацыі). Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>аб'ектыўныя і суб'ектыўныя фактары</i> (вучэбны тэкст, п. 4, рубрыка «Лабараторыя гісторыка»); Сістэматызацыя ведаў: <i>грамадзянская вайна і яе наступствы</i> (вучэбны тэкст, п. 1, зад. 1); <i>утварэнне СССР</i> (вучэбны тэкст, п. 3, карта, зад. 6); <i>сацыяльна-эканамічнае развіццё савецкай дзяржавы</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2, 5, зад. 2–5); <i>асноўныя рысы савецкай палітычнай сістэмы</i> (вучэбны тэкст, п. 4, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»).	§ 15

17

1	2	3	4	5	6
			— вызначаць значэнне ўтварэння СССР; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію	Прымяненне ведаў: рубрыка «Прапануем абмеркаваць»	
17	Краіны Захаду ў міжваенны перыяд 1. Пасляваенныя праблемы. 2. Сацыяльныя перамены. 3. «Вялікая дэпрэсія»	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняцця: <i>сусветны эканамічны крызіс</i> ; — асноўныя этапы палітычнага і сацыяльна-эканамічнага развіцця краін Захаду ў міжваенны перыяд. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць асноўныя этапы палітычнага і сацыяльна-эканамічнага развіцця краін Захаду ў міжваенны перыяд, становішча краін Захаду пасля Першай сусветнай вайны; — вызначаць прычыны сусветнага эканамічнага крызісу; — выяўляць асаблівасці праходжання сусветнага эканамічнага крызісу ў розных краінах, тлумачыць яго наступствы; — рабіць вывады на аснове аналізу статыстычных даных; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццем: <i>сусветны эканамічны крызіс</i> (вучэбны тэкст, п. 4, зад. 3, табліца, ілюстрацыі, рубрыка «Прапануем абмеркаваць», ключавая ідэя, зад. 5). Сістэматызацыя ведаў: <i>характарыстыка асноўных этапаў развіцця краін Захаду ў міжваенны перыяд</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2, зад. 1, 2, ілюстрацыі, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»)	§ 16. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 4

18

1	2	3	4	5	6
18	Зацвярджэнне антыдэмакратычных рэжымаў у Еўропе 1. Вытокі фашызму ў Еўропе. 2. Усталяванне фашысцкага рэжыму ў Італіі. 3. Усталяванне нацысцкага рэжыму ў Германіі. 4. Ідэалогія і практыка фашызму	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>фашызм, нацызм</i> ; — вытокі фашызму ў Еўропе; — умовы, якія спрыялі прыходу фашыстаў у Італіі і Германіі. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць фашызм і нацызм, аўтарытарны палітычны рэжым; — параўноўваць прыход да ўлады фашыстаў у Італіі, нацыстаў у Германіі; — тлумачыць прычыны папулярнасці фашыстаў; — даваць ацэнку фашысцкім рухам; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>фашызм, нацызм</i> (вучэбны тэкст, зад. 1, 2, 4, ілюстрацыі, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»). Работа над ключавой ідэяй: зад. 5. Прымяненне ведаў: рубрыка «Прапануем абмеркаваць»	§ 17 <i>Індывідуальнае:</i> зад. 3
19	Краіны Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі ў міжваенны перыяд 1. Тэрытарыяльны перадзел свету.	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>мандатная сістэма, нацыянальна-вызваленчы рух</i> ; — супярэчнасці краін Захаду па пытанні каланізацыі краін Усходу;	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>мандатная сістэма</i> (вучэбны тэкст, п. 1, схема, зад. 2); <i>нацыянальна-вызваленчы рух</i> (вучэбны тэкст, п. 2, ілюстрацыі, схемы, ключавая ідэя, зад. 6).	§ 18. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 5

1	2	3	4	5	6
	2. Нацыянальна-вызваленчы рух за незалежнасць і мадэрнізацыю. 3. Асаблівасці развіцця Японіі. 4. Лацінская Амерыка		— асаблівасці нацыянальна-вызваленчага руху ў краінах Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі. Вучні павінны ўмець: — вызначаць асаблівасці мадэрнізацыі асобных краін Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі; — весці дыскусію	Сістэматызацыя ведаў: <i>мадэрнізацыя ў краінах Азіі і Афрыкі</i> (вучэбны тэкст, п. 2, зад. 1, 3); <i>Японія</i> (вучэбны тэкст, п. 3, ілюстрацыя, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); <i>Лацінская Амерыка</i> (вучэбны тэкст, п. 4, зад. 4)	
20	Развіццё навукі і культуры ва ўмовах крызісу індустрыяльнага грамадства 1. Навука і культура. 2. Супярэчлівы характар развіцця навукі. 3. Літаратура і мастацтва	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняцця: <i>мадэрнізм</i> ; — асноўныя навуковыя адкрыцці, напрамкі развіцця мастацтва XIX — пачатку XX ст. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць развіццё навукі і мастацтва XIX — пачатку XX ст.; — выказаць сваё стаўленне да твораў мастацтва; — тлумачыць узаемаўплыў палітычнага і духоўнага жыцця грамадства; — пераўтвараць тэкставую інфармацыю ў знакава-сімвальную; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццем: <i>мадэрнізм</i> (вучэбны тэкст, п. 3, ілюстрацыі, ключавая ідэя, зад. 7). Сістэматызацыя ведаў: <i>развіццё навукі і культуры</i> (вучэбны тэкст, п. 1, ілюстрацыі, зад. 1—4, рубрыка «Асобная думка»); <i>супярэчлівы характар развіцця навукі</i> (вучэбны тэкст, п. 2, рубрыка «Прапануем абмеркаваць», ключавая ідэя, зад. 7)	§ 19. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 5, 6

1	2	3	4	5	6
21	Свет на шляху да новай сусветнай вайны 1. Крах Версальскай сістэмы. 2. Палітыка прымірэння. 3. Прычыны палітыкі прымірэння	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>ачагі міжнароднай напружанасці, палітыка прымірэння агрэсара</i> ; — ачагі міжнароднай напружанасці, якія ўзніклі ў 1930-я гг.; — праявы палітыкі прымірэння агрэсара. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць палітыку краін Захаду; — вызначаць значэнне Мюнхенскай канферэнцыі ў развязванні Другой сусветнай вайны; — тлумачыць прычыны падпісання германа-савецкага дагавора аб ненападзенні; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>ачагі міжнароднай напружанасці</i> (вучэбны тэкст, п. 1, ілюстрацыі, карта, зад. 1, 2); <i>палітыка прымірэння агрэсара</i> (вучэбны тэкст, п. 2, 3, «стужка часу», зад. 3–5, ключавая ідэя, зад. 6, рубрыка «Асобная думка»). Прымяненне ведаў: рубрыка «Прапануем абмеркаваць»	§ 20. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 2
22 23	Другая сусветная вайна і яе наступствы 1. Галоўныя этапы Другой сусветнай вайны. 2. Пачатак Другой сусветнай вайны.	2	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>Другая сусветная вайна, Вялікая Айчынная вайна, антыгітлераўская кааліцыя</i> ; — асноўныя этапы Другой сусветнай і Вялікай Айчынай войнаў.	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>Другая сусветная вайна</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2, 4, ілюстрацыя, храналагічная табліца, зад. 1); <i>Вялікая Айчынная вайна</i> (вучэбны тэкст, п. 3, ілюстрацыі, зад. 2, 3, рубрыкі «Асобная думка», «Да-	§ 21–22. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання; зад. 5

1	2	3	4	5	6
	3. Вялікая Айчынная вайна савецкага народа. 4. Завяршальны этап Другой сусветнай вайны		Вучні павінны ўмець: — характарызаваць асноўныя этапы Другой сусветнай і Вялікай Айчынай войнаў, дзейнасць антыгітлераўскай кааліцыі; — параўноўваць ваенныя кампаніі Германіі ў Заходняй Еўропе і супраць СССР, Венскую, Версальска-Вашынгтонскую, Ялцінска-Патсдамскую сістэмы міжнародных адносін; — канкрэтызаваць гістарычныя з’явы гістарычнымі фактамі; — вызначаць уклад СССР і саюзнікаў у разгром ворага; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію	следчыкі гісторыі і грамадства»); <i>антыгітлераўская кааліцыя</i> (вучэбны тэкст, п. 3, схема, ілюстрацыя, зад. 4, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»)). Работа над ключавой ідэяй: зад. 6	
24	Урок абагульнення	1	Вучні павінны ведаць: — перыядызацыю перыяду, які вывучаецца; — асноўныя тэндэнцыі сацыяльна-эканамічнага, палітычнага і культурнага развіцця краін свету ў першай палове XX ст.;	Работа з заданнямі да ўрока абагульнення па раздзеле II	

1	2	3	4	5	6
			<p>— значэнне паняццяў, якія характарызуюць развіццё краін свету ў першай палове XX ст.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>— характарызаваць палітычную карту свету першай паловы XX ст., геапалітычнае становішча краін у першай палове XX ст.;</p> <p>— абагульняць веды;</p> <p>— канкрэтызаваць гістарычныя з’явы і вывады</p>		
Раздзел III. Краіны свету ў другой палове XX — пачатку XXI ст. (10 г)					
23	25	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>— значэнне паняццяў: «халодная вайна», <i>разработка міжнароднай напружанасці</i>;</p> <p>— асноўныя перыяды ў міжнародных адносінах другой паловы XX ст.;</p> <p>— праявы канфрантацыі і разрадка;</p> <p>— сутнасць германскага пытання.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>— характарызаваць асноўныя перыяды ў міжнародных адносінах другой паловы XX ст.;</p>	<p>Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: «халодная вайна» (вучэбны тэкст, п. 1—3, схема, зад. 2); <i>разработка міжнароднай напружанасці</i> (вучэбны тэкст, п. 4, зад. 3, карта, храналагічная табліца, ілюстрацыя).</p> <p>Сістэматызацыя ведаў: <i>эвалюцыя міжнародных адносін</i> (вучэбны тэкст, п. 1—7, зад. 1, 4, ілюстрацыя, ключавая ідэя, зад. 6, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); <i>паглыбленне інтэграцыі і пра-</i></p>	§ 23. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання

1	2	3	4	5	6
	6. Канец варожага супрацьстаяння. 7. Распад СССР і сацыялістычнага лагера. 8. Паглыбленне інтэграцыі і працэсы дэзынтэграцыі		<p>— праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі;</p> <p>— праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы;</p> <p>— весці дыскусію.</p> <p>Вучні павінны разумець:</p> <p>— як аналізаваць ігравыя фільмы гістарычнай тэматыкі</p>	<p><i>цэсы дэзынтэграцыі</i> (вучэбны тэкст, п. 8, зад. 5, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»).</p> <p>Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>гістарычны фільм</i> (рубрыка «Лабараторыя гісторыка»)</p>	
24	26	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>— значэнне паняццяў: <i>навукова-тэхнічная рэвалюцыя, інфармацыйная рэвалюцыя</i>;</p> <p>— наступствы НТР.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>— характарызаваць НТР;</p> <p>— падаваць інфармацыю ў знакава-сімвальнай форме;</p> <p>— праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы;</p> <p>— весці дыскусію</p>	<p>Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>навукова-тэхнічная рэвалюцыя, інфармацыйная рэвалюцыя</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2, 4, зад. 1—4, ілюстрацыі, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»); <i>зьялёная рэвалюцыя</i> (вучэбны тэкст, п. 3, ілюстрацыя).</p> <p>Работа над ключавой ідэяй: зад. 5</p>	§ 24. <i>Індывідуальнае:</i> зад. 3, 4
	27	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>— значэнне паняццяў: «<i>дзяржава ўсеагульнага дабрабыту</i>», <i>Еўрапейскі саюз (ЕС)</i>;</p>	<p>Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: «<i>дзяржава ўсеагульнага дабрабыту</i>» (вучэбны тэкст, п. 1, зад. 1—3,</p>	§ 25. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для

1	2	3	4	5	6
	1. «Дзяржава ўсеагульнага дабрабыту». 2. На шляху да еўрапейскага адзінства. 3. Сацыяльныя тэндэнцыі		— гісторыю стварэння ЕС, яго асноўныя інстытуты. Вучні павінны ўмець: — аналізаваць статыстычную інфармацыю, рабіць на яе аснове вывады; — пераводзіць тэкставую інфармацыю ў знакава-сімвальную; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — як гісторыя звязана з сучаснасцю	рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); <i>Еўрапейскі саюз</i> (вучэбны тэкст, п. 2, 3, ключавая ідэя, зад. 5, ілюстрацыі, карта, храналагічная табліца, рубрыка «Асобная думка»); Фарміраванне метадалагічных ведаў: зад. 2, 5, рубрыка «Лабораторыя гісторыка». Прымяненне ведаў: зад. 4	самастойнага даследавання
28	Краіны Цэнтральнай і Паўднёва-Усходняй Еўропы 1. У савецкай арбіце ўплыву. 2. Крызісы і ўзрушэнні. 3. «Аксамітныя рэвалюцыі». 4. Праблемы пераходнага перыяду. 5. Распад	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>Усходняя Еўропа, Цэнтральная і Паўднёва-Усходняя Еўропа, савецкая мадэль сацыялізму, аксамітная рэвалюцыя, «шокавая тэрапія»</i> ; — прычыны краху сацыялізму ў краінах Усходняй Еўропы. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць савецкую мадэль сацыялізму, палітыч-	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>Усходняя Еўропа, Цэнтральная і Паўднёва-Усходняя Еўропа</i> (уводзіны да вучэбнага тэксту, карта); <i>савецкая мадэль сацыялізму</i> (вучэбны тэкст, п. 1–3, зад. 1, 2, ілюстрацыі). Сістэматызацыя ведаў: <i>праблемы пераходнага перыяду</i> (вучэбны тэкст, п. 4, зад. 3, ключавая ідэя, зад. 6, рубрыкі «Прапануем	§ 26

1	2	3	4	5	6
	федэратыўнай дзяржавы Югаславія		ную карту ЦПУЕ пасля Другой сусветнай вайны і ў пачатку XXI ст.; — вызначаць прычыны краху сацыялізму ў краінах ЦПУЕ; — тлумачыць прычыны распаду Югаславіі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію	абмеркаваць», «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»); <i>распад Югаславіі</i> (вучэбны тэкст, п. 5, схема, карта, зад. 4). Прымяненне ведаў: зад. 5	
29	СССР у 1945–1991 гг. 1. СССР пасля вайны. 2. Рэформы М. С. Хрушчова. 3. Эпоха «развітога сацыялізму» (1964–1985). 4. Праблемы знешняй палітыкі СССР. 5. Перабудова і крызіс палітыкі М. С. Гарбачова	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>перабудова, Садружнасць Незалежных Дзяржаў (СНД)</i> ; — асноўныя этапы гісторыі СССР; — прычыны распаду СССР. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць асноўныя этапы гісторыі СССР; — вызначаць прычыны крызісу савецкай сістэмы, распаду СССР; — ацэньваць значэнне перыяду перабудовы і распаду СССР, дзейнасць кіраўнікоў СССР; — пераводзіць тэкставую інфармацыю ў знакава-сімвальную;	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>перабудова</i> (вучэбны тэкст, п. 5, зад. 4, ключавая ідэя, зад. 5, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»); <i>Садружнасць Незалежных Дзяржаў</i> (вучэбны тэкст, п. 5, ілюстрацыі, зад. 1–3). Сістэматызацыя ведаў: <i>СССР у 1945–1991 гг.</i> (вучэбны тэкст, п. 1–3, ілюстрацыі)	§ 27. <i>Індывідуальнае:</i> заданне рубрыкі «Прапануем абмеркаваць»

1	2	3	4	5	6
			– праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; – весці дыскусію		
30	Расійская Федэрацыя 1. Радыкальная эканамічная рэформа. 2. Кастрычніцкія падзеі 1993 г. і прыняцце Канстытуцыі РФ. 3. Сацыяльна-эканамічнае і палітычнае развіццё Расіі ў 1994–1999 гг. 4. Расія ў пачатку XXI ст. 5. Знешнепалітычныя выклікі	1	Вучні павінны ведаць: – значэнне паняцця: <i>Расійская Федэрацыя (РФ)</i> ; – асноўныя тэндэнцыі развіцця РФ. Вучні павінны ўмець: – аналізаваць дыяграмы, тэбліцы, ілюстрацыі; – канкрэтызаваць вывады, тэарэтычныя палажэнні; – вызначаць тэндэнцыі на аснове фактаў; – праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; – весці дыскусію	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццем: <i>Расійская Федэрацыя</i> (вучэбны тэкст, п. 1–5, зад. 1, 2, 4, 5, ключавая ідэя, зад. 6, дыяграмы, ілюстрацыі, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»); Прымяненне ведаў: зад. 3, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»	§ 28
31	Распад каланіяльнай сістэмы 1. Здабыццё незалежнасці. 2. Краіны, якія развіваюцца.	1	Вучні павінны ведаць: – значэнне паняццяў: <i>краіны трэцяга свету, дэкаланізацыя, Рух недалучэння</i> ; – прычыны, якія спрыялі актывізацыі нацыянальна-вызваленчага руху;	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>краіны трэцяга свету, дэкаланізацыя</i> (вучэбны тэкст, п. 1–2, карта, зад. 1, 2); <i>Рух недалучэння</i> (вучэбны тэкст, п. 3, ілюстрацыя).	§ 29

1	2	3	4	5	6
	3. «Халодная вайна» і трэці свет. 4. Новыя дзяржавы ў пошуках стабільнасці. 5. Перашкоды на шляху развіцця		– прычыны, якія вызначаюць унутрыпалітычную нестабільнасць у краінах Афрыкі. Вучні павінны ўмець: – аналізаваць статыстычныя даныя, карту; – апісваць працэс дэкаланізацыі; – даваць азначэнні паняццяў на аснове тэксту (падводзіць пад паняцце); – праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; – весці дыскусію	Сістэматызацыя ведаў: <i>новыя дзяржавы ў пошуках стабільнасці</i> (вучэбны тэкст, п. 4, карта, зад. 3, ключавая ідэя, зад. 5, рубрыка «Асобная думка»); <i>перашкоды на шляху развіцця</i> (вучэбны тэкст, п. 5, карта, зад. 4, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); Прымяненне ведаў: зад. 5	
32	Мадэрнізацыйныя працэсы ў краінах Азіі, Афрыкі і Лацінскай Амерыкі 1. Сутнасць тэорыі мадэрнізацыі. 2. Японія, Кітай, Індыя. 3. Новыя індустрыяльныя краіны. 4. Мадэрнізацыя краін Лацінскай Амерыкі і Афрыкі	1	Вучні павінны ведаць: – значэнне паняццяў: <i>даганяючая мадэрнізацыя, новыя індустрыяльныя краіны</i> ; – сутнасць тэорыі мадэрнізацыі. Вучні павінны ўмець: – параўноўваць розныя мадэлі мадэрнізацыі; – характарызаваць развіццё; – аналізаваць схемы, дыяграмы, ілюстрацыі; – праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; – весці дыскусію	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>даганяючая мадэрнізацыя</i> (вучэбны тэкст, п. 1, зад. 1, 2); <i>новыя індустрыяльныя краіны</i> (вучэбны тэкст, п. 3, схема, дыяграма; зад. 4). Сістэматызацыя ведаў: <i>Японія, Кітай, Індыя</i> (вучэбны тэкст, п. 2, ілюстрацыі, дыяграмы, зад. 3); <i>мадэрнізацыя краін Лацінскай Амерыкі і Афрыкі</i> (вучэбны тэкст, п. 4, ілюстрацыя, рубрыка «Прапануем абмеркаваць», ключавая ідэя, зад. 6). Прымяненне ведаў: зад. 5	§ 30. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання

1	2	3	4	5	6
33	Асноўныя тэндэнцыі развіцця культуры ў другой палове XX — пачатку XXI ст. 1. Новыя з'явы ў развіцці культуры. 2. Развіццё масавай культуры. 3. Адукацыя. 4. Грамадскія навукі. 5. Выяўленчае мастацтва. 6. Мастацкая літаратура. 7. Архітэктура	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>масавае мастацтва, вестэрнізацыя</i> ; — асноўныя тэндэнцыі развіцця культуры ў другой палове XX — пачатку XXI ст. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць развіццё мастацтва ў другой палове XX — пачатку XXI ст.; — аналізаваць творы мастацтва; — выказаць сваё стаўленне да твораў мастацтва; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — спецыфіку гістарычнага даследавання	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>масавае мастацтва</i> (вучэбны тэкст, п. 2, ілюстрацыі; зад. 2); <i>вестэрнізацыя</i> (вучэбны тэкст, п. 1, 2); <i>постмадэрнізм</i> (вучэбны тэкст, п. 5, зад. 4). Сістэматызацыя ведаў: <i>новыя з'явы ў развіцці культуры</i> (вучэбны тэкст, п. 1, ключавая ідэя, зад. 6, рубрыка «Прапануем абмеркаваць»); <i>развіццё адукацыі і навукі</i> (вучэбны тэкст, п. 3, 4, зад. 1); <i>развіццё мастацтва</i> (вучэбны тэкст, п. 5–7, ілюстрацыі, зад. 5, рубрыкі «Асобная думка», «Даследчыкі гісторыі і грамадства»). Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>гістарычнае даследаванне</i> (рубрыка «Лабараторыя гісторыка»). Прымяненне ведаў: зад. 3	§ 31. <i>Індывідуальнае:</i> выкананне задання для самастойнага даследавання
34	Урок абагульнення	1	Вучні павінны ведаць: — перыядызацыю перыяду, які вывучаецца; — асноўныя тэндэнцыі сацыяльна-эканамічнага, палітычнага і культурнага развіцця	Работа з заданнямі да ўрока абагульнення па раздзеле III	<i>Індывідуальнае:</i> падрыхтаваць кароткую гістарычную даведку пра А. Печэі

1	2	3	4	5	6
			краін свету ў другой палове XX ст.; — значэнне паняццяў, якія характарызуюць развіццё краін свету ў другой палове XX ст. Вучні павінны ўмець: — характарызаваць палітычную карту свету першай паловы XX ст., геапалітычнае становішча краін у другой палове XX ст.; — абагульняць веды; — канкрэтызаваць гістарычныя з'явы і вывады		
35	Заканчэнне. Свет у пачатку XXI ст. 1. Новая стадыя развіцця цывілізацыі. 2. Постындустрыяльнае грамадства. 3. Эвалюцыя двухполоснай структуры свету. 4. Глобальныя праблемы чалавечтва.	1	Вучні павінны ведаць: — значэнне паняццяў: <i>постындустрыяльнае грамадства, шматвектарнасць, глабалізацыя, глабальныя праблемы</i> . Вучні павінны ўмець: — праводзіць класіфікацыю глабальных праблем; — канкрэтызаваць гістарычныя паняцці і з'явы; — даваць ацэнку такім гістарычным з'явам, як глабалізацыя, вестэрнізацыя, амерыканізацыя;	Фарміраванне тэарэтычных ведаў: работа над паняццямі: <i>постындустрыяльнае грамадства</i> (вучэбны тэкст, п. 2, ілюстрацыя); <i>шматвектарнасць</i> (вучэбны тэкст, п. 1); <i>глабалізацыя</i> (вучэбны тэкст, п. 5, дыяграма, зад. 5, ключавая ідэя, зад. 6). Сістэматызацыя ведаў: <i>глабальныя праблемы</i> (вучэбны тэкст, п. 4, схема, зад. 1–3, рубрыка «Асобная думка»).	§ 32

1	2	3	4	5	6
	5. Глобалізацыя і яе наступствы. Фарміраванне новага сусветнага парадку		— вызначаць сваю грамадзянскую пазіцыю; — праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі; — праводзіць аналіз гістарыяграфічнай крыніцы; — весці дыскусію. Вучні павінны разумець: — спецыфіку гістарычнага прагназавання	Фарміраванне метадалагічных ведаў: <i>гістарычнае прагназаванне</i> (зад. 6, рубрыка «Лабараторыя гісторыка»); Прымяненне ведаў: зад. 4	

Гісторыя Беларусі, XIX — пачатак XXI ст.

35 гадзін, у тым ліку 1 гадзіна — рэзервовы час

- Гісторыя Беларусі, XIX — пачатак XXI ст. : вучэб. дапам. для 11 кл. устаноў агул. сярэд. адукацыі з беларус. мовай навучання (з электронным дадаткам для павышанага ўзроўню) / А. В. Касовіч [і інш.]. — Мінск : Выд. цэнтр БДУ, 2021.
- Великая Отечественная война советского народа (в контексте Второй мировой войны) : учеб. пособие для учащихся 11-го кл. учреждений общ. сред. образования / под ред. А. А. Ковалени. — Минск : Белкартография, 2014.
- Гісторыя Беларусі. 1945 — пачатак XXI ст. 11 клас. Атлас / С. В. Паноў, А. М. Лукашэвіч. — Мінск : Белкартаграфія, 2017.

№ урока і дата правядзення	Тэма і асноўныя пытанні ўрока	Колькасць гадзін	Мэты вывучэння тэмы ўрока	Характарыстыка асноўных відаў і спосабаў дзейнасці	Дамашняе заданне
Раздзел I. Грамадска-палітычнае жыццё ў Беларусі. Развіццё беларускай дзяржаўнасці (8 г)					
1	Грамадска-палітычнае жыццё ў першай палове і сярэдзіне XIX ст. 1. «Польскае пытанне» і ўрадавая палітыка. 2. Польскія і расійскія дваранскія рэвалюцыянеры ў Беларусі. 3. Паўстанні 1830—1831 гг. і 1863—1864 гг.: характар і вынікі.	1	Вучні павінны ведаць: - асаблівасці грамадска-палітычнага развіцця беларускіх губерняў у складзе Расійскай імперыі ў першай палове і сярэдзіне XIX ст.; - шляхі і сродкі вырашэння нацыянальнага пытання ў дадзены перыяд. Вучні павінны ўмець: - параўноўваць па прапана-	Складанне табліцы «Польскія і расійскія дваранскія рэвалюцыянеры і іх арганізацыі ў Беларусі». Работа з гістарычным дакументам: газета «Мужыцкая праўда»: вызначэнне праграмных поглядаў К. Каліноўскага. Аналіз табліцы «Палі-	§ 1. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне аб адной з гістарычных асоб (Т. Зан, М. Рукевіч, М. Мураўёў і інш.);

1	2	3	4	5	6
	4. Асаблівасці палітычнага курсу расійскага ўрада		ваных прыметах гістарычных факты, якія тычацца змяненняў у грамадска-палітычным жыцці, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы; - выказаць і аргументаваць сваё стаўленне да гістарычных падзей і гістарычных асоб	тычныя пlynі ў паўстанні 1863—1864 гг. і іх характарыстыка»	- растлумачыць, як у поглядах К. Каліноўскага адлюстраваліся ідэі сацыяльнай справядлівасці і дэмакратычнай дзяржавы
2	Грамадска-палітычнае жыццё ў другой палове XIX ст. — пачатку XX ст. 1. Народніцкія арганізацыі ў Беларусі ў першай палове 1880-х гг. Выхадцы з Беларусі ў народніцкіх арганізацыях Расіі. 2. Стварэнне сацыял-дэмакратычных арганізацый. Распаўсюджванне ідэй марксізму. 3. Узнікненне сацыялістычных і нацыянальна-дэмакратычных партый. 4. Праграмныя патрабаванні Беларускай сацыялістычнай грамады. 5. Сацыяльная база і ас-	1	Вучні павінны ведаць: - асаблівасці грамадска-палітычнага развіцця беларускіх губерняў у другой палове XIX ст. — пачатку XX ст.; - шляхі і сродкі вырашэння нацыянальнага пытання ў дадзены перыяд; - вынікі грамадска-палітычных рэформ і рэвалюцыйных падзей для развіцця Беларусі. Вучні павінны ўмець: - характарызаваць рэформы і рэвалюцыі як сродак мадэрнізацыі грамадства; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж гістарычнымі фактамі; - рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб грамадска-палі-	Складанне табліцы «Асноўныя этапы грамадска-палітычнага жыцця Беларусі ў другой палове XIX ст.». Характарыстыка дзейнасці прадстаўнікоў грамадска-палітычнага руху (І. Грынявіцкі, Ф. Дзяржынскі, Антон і Іван Луцкевічы і інш.). Работа з гістарычным дакументам: «Першыя рабочыя гурткі ў Мінску. 80-я гг. XIX ст.»: аналіз кірункаў іх дзейнасці. Складанне табліцы «Палітычныя партыі на тэрыторыі Беларусі ў канцы XIX — пачатку XX ст.».	§ 2. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць гістарычную даведку аб адной з сацыялістычных або нацыянальна-дэмакратычных партый; - падрыхтаваць паведамленне «Курлоўскі расстрэл у Мінску»

1	2	3	4	5	6
	ноўныя мэты трох грамадска-палітычных лагераў у рэвалюцыі 1905—1907 гг. 6. Дынаміка і формы рэвалюцыйнага руху ў Беларусі		тычных асобах з ацэнкай вынікаў іх дзейнасці	Пабудова графіка развіцця рэвалюцыйных падзей у 1905 г.	
3	Рэвалюцыйныя падзеі 1917 г. і афармленне Беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці 1. Асаблівасці палітычнай сітуацыі ў Беларусі ў час Лютаўскай і Кастрычніцкай 1917 г. рэвалюцыі. 2. Варыянты вырашэння нацыянальнага пытання. 3. Абвясчэнне Беларускай Народнай Рэспублікі і яе незалежнасці. 4. Афармленне Беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці на савецкай аснове: стварэнне Савецкай Сацыялістычнай Рэспублікі Беларусь (ССРБ), Сацыялістыч-	1	Вучні павінны ведаць: - асноўныя этапы і асаблівасці станаўлення нацыянальных форм Беларускай дзяржаўнасці; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) на конт станаўлення нацыянальных форм Беларускай дзяржаўнасці. Вучні павінны ўмець: - лакалізаваць працэс фарміравання нацыянальных форм Беларускай дзяржаўнасці з апрай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас; - характарызаваць сутнасць нацыянальных форм Беларускай дзяржаўнасці, асаблівасці і вынікі іх фарміравання; - суадносіць працэс фарміравання нацыянальных форм	Параўнанне палітычнай сітуацыі ў Беларусі пад час Лютаўскай і Кастрычніцкай рэвалюцыі. Міні-дыскусія «Варыянты вырашэння нацыянальнага пытання». Работа з гістарычнымі картамі «Лютаўская і Кастрычніцкая рэвалюцыі на тэрыторыі Беларусі», «Беларусь у 1919—1939 гг. Фарміраванне тэрыторый». Вызначэнне этапаў станаўлення нацыянальных форм Беларускай дзяржаўнасці. Работа з гістарычным дакументам: Маніфест аб абвясчэнні ССРБ: вызначэнне сутнасці і характару	§ 3. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне аб адной з гістарычных асоб, якія заснавалі ССРБ (З. Жылуновіч, А. Чарвякоў і інш.); - падрыхтаваць паведамленне «Рыжскі мірны дагавор 1921 г. і яго ўплыў на фарміраванне Беларускай дзяржаўнасці»

1	2	3	4	5	6
	най Савецкай Рэспублікі Літвы і Беларусі (Літбел) і другое абвяшчэнне ССРБ		беларускай дзяржаўнасці з адпаведнымі яму па змесце працэсамі сусветнай гісторыі	ССРБ як формы беларускай дзяржаўнасці	
4	Грамадска-палітычнае жыццё ў 1920—1930-я гг. 1. Фарміраванне савецкай грамадска-палітычнай сістэмы. 2. Уздел БССР ва ўтварэнні Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. 3. Роля Камуністычнай партыі (большавікоў) Беларусі і Саветаў рабочых, сялянскіх і чырвонаармейскіх дэпутатаў у палітычнай сістэме. 4. Палітычныя рэпрэсіі. Асаблівасці грамадска-палітычнага жыцця ў Заходняй Беларусі	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: аўтаномія, нацыянал-дэмакратызм, Саюзная дзяржава, палітычныя рэпрэсіі, савецкая грамадска-палітычная сістэма; - асноўныя этапы і асаблівасці станаўлення нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці; - шляхі і сродкі станаўлення і мадэрнізацыі грамадска-палітычнай сістэмы БССР. Вучні павінны ўмець: - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж працэсам фарміравання беларускай нацыі і станаўленнем нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці; - параўноўваць па прапанаваных прыметах гістарычныя факты, якія тычацца змяненняў у грамадска-палітычным жыцці, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы	Вызначэнне асноўных рыс і этапаў фарміравання савецкай грамадска-палітычнай сістэмы. Тлумачэнне прычын і ўмоў уваходжання БССР у склад Саюза ССР. Параўнанне асноўных рыс грамадска-палітычнага жыцця ў БССР у 1920-я і 1930-я гг. Вызначэнне ролі Камуністычнай партыі (большавікоў) Беларусі ў палітычнай сістэме грамадства	§ 4. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - складзі схему «Дзяржаўная сістэма кіравання ў СССР», вылучыўшы агульнасаюзныя і рэспубліканскія органы ўлады; - аргументаваць свой пункт гледжання па пытанні «Значэнне СССР у гісторыі беларускай нацыянальнай дзяржаўнасці»

35

1	2	3	4	5	6
5	Грамадска-палітычнае жыццё ў другой палове 1940-х — 1980-я гг. 1. Асаблівасці пасляваеннага ўнутрыпалітычнага жыцця ў БССР. 2. Змены ў грамадска-палітычным жыцці ў другой палове 50-х — першай палове 60-х гг. XX ст. 3. Канстытуцыйнае замацаванне кіруючай ролі Камуністычнай партыі. 4. Уздел насельніцтва ў грамадска-палітычным жыцці. 5. Палітыка перабудовы ў БССР. 6. Фарміраванне шматпартыйнасці	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: перабудова, рэабілітацыя, сацыялізм, унітарная дзяржава, выбары на альтэрнатыўнай аснове, апазіцыя; - вынікі грамадска-палітычных рэформ для развіцця Беларусі; - дзяржаўную сімволіку БССР. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: перабудова, рэабілітацыя, сацыялізм, унітарная дзяржава, выбары на альтэрнатыўнай аснове, апазіцыя; - ажыццяўляць аналіз сацыяльна значнай інфармацыі аб эвалюцыі грамадска-палітычнага жыцця ў Беларусі; - даваць ацэнку гістарычным падзеям, дзейнасці гістарычных асоб	Вызначэнне асаблівасцей пасляваеннага ўнутрыпалітычнага жыцця ў БССР. Тлумачэнне прычын змен у грамадска-палітычным жыцці ў другой палове 50-х — першай палове 60-х гг. XX ст. Ацэнка канстытуцыйнага замацавання кіруючай ролі Камуністычнай партыі ў краіне; Вызначэнне ролі П. М. Машэрава ў развіцці эканомікі, навукі і культуры рэспублікі. Характарыстыка прычын і наступстваў палітыкі перабудовы	§ 5. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць біяграму П. М. Машэрава; - даказаць, што палітыка «адлігі» мела абмежаваны характар
6	Станаўленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь 1. Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР ад 27 ліпеня 1990 г.	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: Бела-вежскае пагадненне, дзяржаўны суверэнітэт, інстытут прэзідэнцкай улады, прававая дзяржава; - вынікі грамадска-палітычных	Работа з гістарычным дакументам: Дэкларацыя аб дзяржаўным суверэнітэце БССР ад 27 ліпеня 1990 г.: вызначэнне асноўных палажэнняў дакумента.	§ 6. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць павадамленне «Канстытуцыя

36

1	2	3	4	5	6
37	і наданне ёй статусу канстытуцыйнага закона. 2. Рэферэндум па пытанні аб захаванні СССР. 3. Белавежскае пагадненне. Стварэнне СНД. 4. Прычыны распаду СССР. 5. Прыняцце Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь 15 сакавіка 1994 г. 6. Першы Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь — А. Р. Лукашэнка. 7. Рэспубліканскі рэферэндум 14 мая 1995 г. і яго вынікі		рэформ для развіцця Беларусі; - дзяржаўную сімволіку Рэспублікі Беларусь. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: Белавежскае пагадненне, дзяржаўны суверэнітэт, інстытут прэзідэнцкай улады, прававая дзяржава; - характарызаваць Рэспубліку Беларусь як нацыянальную форму беларускай дзяржаўнасці; - праводзіць аналіз зместу гістарычных дакументаў як крыніц інфармацыі аб фарміраванні нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці і грамадска-палітычным жыцці	Складанне храналагічнай табліцы «Станаўленне дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь». Міні-дыскусія «Прычыны распаду СССР». Палітычная характарыстыка першага Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь А. Р. Лукашэнка. Вызначэнне прычын і наступстваў рэспубліканскага рэферэндуму 14 мая 1995 г.	Рэспублікі Беларусь — Асноўны Закон нашай дзяржавы»; - падрыхтаваць паведамленне «Дзяржаўная сімволіка Рэспублікі Беларусь»
7	Грамадска-палітычнае жыццё ў другой палове 90-х гг. ХХ — пачатку ХХІ ст. 1. Развіццё грамадска-палітычнай сістэмы ў Рэспубліцы Беларусь. Фарміраванне галін дзяржаўнай улады. 2. Рэспубліканскі рэферэндум 24 лістапада 1996 г. і яго вынікі.	1	Вучні павінны ведаць: - значэнне паняццяў: грамадзянская супольнасць, грамадзянства, партыі, прававая дзяржава; - тэндэнцыі сучаснага грамадска-палітычнага развіцця Рэспублікі Беларусь; - асноўныя азначныя меркаванні наконт грамадска-палітычнага развіцця Беларусі.	Характарыстыка грамадска-палітычнай сістэмы ў Рэспубліцы Беларусь. Работа з гістарычным дакументам: Канстытуцыя Рэспублікі Беларусь 1994 г. (са змяненнямі і дапаўненнямі, прынятымі на рэспубліканскіх рэферэндах 24 лістапада 1996 г. і 17 кастрычніка 2004 г.): прэамбула, раздзел 1.	§ 7, падрыхтаваць да ўрока абагульнення. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне аб дзейнасці адной з грамадскіх арганізацый («Белая Русь», БРПА, БРСМ)

1	2	3	4	5	6
38	3. Працэс фарміравання Рэспублікі Беларусь як дэмакратычнай, сацыяльнай, прававой дзяржавы. 4. Выбары Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Рэспубліканскі рэферэндум 17 кастрычніка 2004 г. і яго вынікі. 5. Палітычныя партыі і грамадскія аб'яднанні		Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: грамадзянская супольнасць, грамадзянства, партыі, прававая дзяржава; - праводзіць аналіз зместу гістарычных дакументаў як крыніц інфармацыі аб грамадска-палітычным жыцці	Вызначэнне тэндэнцый фарміравання Рэспублікі Беларусь як дэмакратычнай сацыяльнай прававой дзяржавы	
8	Урок абагульнення	1	Вучні павінны ведаць: - значэнне паняццяў: аўтаномія, Белавежскае пагадненне, выбары на альтэрнатыўнай аснове, грамадзянская супольнасць, грамадзянства, дзяржаўны суверэнітэт, інстытут прэзідэнцкай улады, мадэрнізацыя, нацыянал-дэмакратызм, нацыянальная форма дзяржаўнасці, палітычныя рэпрэсіі, парламенцкая апазіцыя, перабудова, прававая дзяржава, рэабілітацыя, рэпатрыяцыя, савецкая грамадска-палітычная сістэма, Саюзная дзяржава, сацыялізм, унітарная дзяржава;	Варыянт 1. Выкарыстанне матэрыялаў да абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку. Варыянт 2. Праверачная работа па змесце раздзела I. Варыянт 3. Прэзентацыя вынікаў выканання творчых заданняў, даследчых і практычных работ	Выкананне 1–2 заданняў для абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку (на выбар настаўніка, з улікам пажаданняў вучняў)

1	2	3	4	5	6
39			<ul style="list-style-type: none"> - асноўныя этапы і асаблівасці станаўлення нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці; - асаблівасці грамадска-палітычнага развіцця беларускіх губерняў у складзе Расійскай імперыі, шляхі і сродкі вырашэння нацыянальнага пытання; - шляхі і сродкі станаўлення і мадэрнізацыі грамадска-палітычнай сістэмы БССР; - вынікі грамадска-палітычных рэформ і рэвалюцыйных падзей для развіцця Беларусі; - тэндэнцыі сучаснага грамадска-палітычнага развіцця Рэспублікі Беларусь; - дзяржаўную сімваліку БССР і Рэспублікі Беларусь; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) наконт станаўлення нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці, грамадска-палітычнага развіцця Беларусі; - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі і прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў грамадска-палітычным жыцці. 		

1	2	3	4	5	6
40			<p>Вучні павінны ўмець:</p> <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняццяў: аўтаномія, Белавежскае пагадненне, выбары на альтэрнатыўнай аснове, грамадзянская супольнасць, грамадзянства, дзяржаўны суверэнітэт, інстытут прэзідэнцкай улады, мадэрнізацыя, нацыянал-дэмакратызм, нацыянальная форма дзяржаўнасці, палітычныя рэпрэсіі, парламенцкая апазіцыя, перабудова, прававая дзяржава, рэабілітацыя, рэпатрыяцыя, савецкая грамадска-палітычная сістэма, Саюзная дзяржава, сацыялізм, унітарная дзяржава; - лакалізаваць працэс фарміравання нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці з апорай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас; - характарызаваць сутнасць нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці, асаблівасці і вынікі іх фарміравання; - суадносіць працэс фарміравання нацыянальных форм бе- 		

1	2	3	4	5	6
41			<p>ларускай дзяржаўнасці з адпаведнымі яму па змесце працэсамі сусветнай гісторыі;</p> <ul style="list-style-type: none"> - характарызаваць рэформы і рэвалюцыі як сродак мадэрнізацыі грамадства; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж працэсамі фарміравання беларускай нацыі і станаўлення нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці; - параўноўваць па прапанаваных прыметах гістарычныя факты, якія тычацца станаўлення нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці, змяненняў у грамадска-палітычным жыцці, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы; - параўноўваць пункты гледжання наконт нацыянальных форм беларускай дзяржаўнасці, змяненняў у грамадска-палітычным жыцці; - праводзіць аналіз зместу гістарычных дакументаў як крыніц інфармацыі аб фарміраванні нацыянальных форм беларускай 		

1	2	3	4	5	6	
			<p>дзяржаўнасці і аб грамадска-палітычным жыцці;</p> <ul style="list-style-type: none"> - рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб грамадска-палітычных асобах з ацэнкай вынікаў іх дзейнасці 			
Раздзел II. Сацыяльна-эканамічнае развіццё Беларусі (6 г)						
9	<p>Вырашэнне аграрнага пытання ў XIX – пачатку XX ст.</p> <p>1. Разлажэнне феадальна-прыгонніцкага ладу і крызіс паншчынай гаспадаркі.</p> <p>2. Рэформы дзяржаўнай і памешчыцкай вёскі ў другой чвэрці XIX ст.</p> <p>3. Асаблівасці і вынікі ажыццяўлення аграрнай рэформы 1861 г. у беларускіх губернях.</p> <p>4. Асаблівасці і вынікі ажыццяўлення сталыпінскіх рэформ у беларускіх губернях</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <ul style="list-style-type: none"> - азначэнне паняццяў: аграрнае пытанне, «прускі» шлях развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, «амерыканскі» шлях развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, сельская абшчына; - асноўныя этапы і асаблівасці вырашэння аграрнага пытання ў Беларусі ў XIX – пачатку XX ст.; - вынікі эканамічных рэформ для развіцця Беларусі. <p>Вучні павінны ўмець:</p> <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняццяў: аграрнае пытанне, «прускі» шлях развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, «амерыканскі» шлях развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, сельская абшчына; 	<p>Вызначэнне прычын і рыс разлажэння феадальна-прыгонніцкага ладу і крызісу паншчынай гаспадаркі.</p> <p>Аналіз сістэматызуючай табліцы «Рэформы дзяржаўнай і памешчыцкай вёскі ў другой чвэрці XIX ст.».</p> <p>Параўнанне «прускага» і «амерыканскага» шляхоў развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы.</p> <p>Вызначэнне мэт, асаблівасцей і вынікаў ажыццяўлення сталыпінскіх рэформ у беларускіх губернях</p>	§ 8. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i>	<ul style="list-style-type: none"> - падрыхтаваць паведамленне «Асаблівасці аграрнай рэформы 1861 г. у беларускіх губернях»; - даказаць, што мэты рэформ XIX – пачатку XX ст. у аграрнай сферы не былі цалкам дасягнуты

1	2	3	4	5	6
			- параўноўваць па прапанаваных прыметах, сістэматызаваць і абгульняць гістарычныя факты, якія тычацца «прускага» і «амерыканскага» шляхоў развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы		
10	Развіцце капіталістычных адносін у прамысловасці ў XIX – пачатку XX ст. 1. Асаблівасці прамысловай рэвалюцыі ў Беларусі. 2. Вынікі прамысловага развіцця. 3. Будаўніцтва чыгунак, іх уплыў на развіцце гаспадаркі. 4. Працэс урбанізацыі і яго асаблівасці ў Беларусі. 5. Стан гандлю	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: індустрыялізацыя, урбанізацыя; - шляхі і сродкі мадэрнізацыі ў працэсе пераходу ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства ў Беларусі; - асноўныя азначныя меркаванні наконт мадэрнізацыі пры пераходзе ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: індустрыялізацыя, урбанізацыя; - характарызаваць сутнасць мадэрнізацыі пры пераходзе ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства; - параўноўваць пункты гледжання наконт сродкаў мадэрнізацыі	Вызначэнне асаблівасцей прамысловай рэвалюцыі ў Беларусі, шляхоў і сродкаў мадэрнізацыі ў працэсе пераходу ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства. Складанне схемы «Вынікі прамысловага развіцця Беларусі да пачатку XX ст.». Работа з картасхемай «Схема чыгуначных шляхоў на тэрыторыі Беларусі ў канцы XIX – пачатку XX ст.»: вызначэнне кірункаў чыгуначных перавозак. Складанне кластара «Фактары, якія спрыялі і стрымлівалі ўрбанізацыю ў Беларусі».	§ 9. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне аб адным з прамысловых прадпрыемстваў другой паловы XIX – пачатку XX ст.; - склаці інфраграфіку (ментальную карту) «Мадэрнізацыя прамысловасці Беларусі ў паслярэформенны перыяд»

1	2	3	4	5	6
			пры пераходзе ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства	Аналіз статыстычных даных «Гандаль Беларусі на рубяжы XIX–XX стст.»	
11	Сацыяльна-эканамічнае становішча ў 1918–1941 гг. 1. Крызіс палітыкі «ваеннага камунізму» і пераход да новай эканамічнай палітыкі. 2. Вынікі аднаўлення народнай гаспадаркі ў гады нэпа. 3. Асаблівасці і вынікі правядзення індустрыялізацыі і калектывізацыі сельскай гаспадаркі ў БССР. 4. Калектывізацыя сельскай гаспадаркі. 5. Асаблівасці сацыяльна-эканамічнага становішча ў Заходняй Беларусі	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: індустрыялізацыя, асадніцтва, калектывізацыя сельскай гаспадаркі, нацыяналізацыя, новая эканамічная палітыка «ваеннага камунізму», раскулачванне; - асноўныя этапы і асаблівасці вырашэння аграрнага пытання ў Беларусі. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: індустрыялізацыя, асадніцтва, калектывізацыя сельскай гаспадаркі, нацыяналізацыя, новая эканамічная палітыка, палітыка «ваеннага камунізму», раскулачванне; - лакалізаваць працэс пераходу ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства з апорай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас	Параўнанне сутнасці і рыс палітыкі «ваеннага камунізму» і нэпа. Вызначэнне асаблівасцей правядзення індустрыялізацыі і калектывізацыі ў Беларусі. Работа з гістарычнай картай: лакалізацыя новабудуўляў у БССР у гады даваенных пяцігодак. Аналіз табліцы «Эканамічная палітыка польскіх улад на тэрыторыі Заходняй Беларусі»	§ 10. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне да ўрока «Наш край» на тэму «Індустрыялізацыя / калектывізацыя ў маім краі»; - зрабіць і абгрунтаваць выснову аб сацыяльна-эканамічным становішчы ў Заходняй Беларусі

1	2	3	4	5	6
12	<p>Сацыяльна-эканамічнае развіццё ў другой палове 1940-х — 1980-я гг.</p> <p>1. Курс на апераджалены рост цяжкай прамысловасці.</p> <p>2. Развіццё радыётэхнічнай, радыёэлектроннай, хімічнай і нафтаперапрацоўчай прамысловасці, машынабудавання і металаапрацоўкі.</p> <p>3. Асаблівасці развіцця сельскай гаспадаркі і стан аграпрамысловага комплексу.</p> <p>4. Пераадоленне наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>- азначэнне паняццяў: ваенна-прамысловы комплекс, стагнацыя, экстансіўны шлях развіцця эканомікі, інтэнсіўны шлях развіцця эканомікі;</p> <p>- вынікі эканамічных рэформ для развіцця Беларусі.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>- канкрэтызаваць змест паняццяў: ваенна-прамысловы комплекс, стагнацыя, экстансіўны шлях развіцця эканомікі, інтэнсіўны шлях развіцця эканомікі;</p> <p>- лакалізаваць працэс пераходу да індустрыяльнага грамадства з апорай на гістарычную карту і атлас;</p> <p>- праводзіць аналіз зместу крыніц інфармацыі аб мадэрнізацыі пры пераходзе да індустрыяльнага грамадства</p>	<p>Аналіз статыстычных даных: «Тэмпы росту валавой прадукцыі прамысловасці БССР у 1945–1950 гг. (у % да 1940 г.)», «Прырост валавой прадукцыі сельскай гаспадаркі», «Сярэднегадавыя тэмпы эканамічнага росту ў СССР і БССР у 1970–1985 гг.», «Фінансаванне дзяржаўных праграм па пераадоленні наступстваў катастрофы на ЧАЭС».</p> <p>Работа з гістарычнай картай: лакалізацыя прадпрыемстваў, пабудаваных у БССР у другой палове 1940-х — 1980-я гг.</p> <p>Вызначэнне асаблівасцей развіцця сельскай гаспадаркі і стану аграпрамысловага комплексу.</p> <p>Ацэнка ўплыву наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС на эканамічнае развіццё Беларусі</p>	<p>§ 11.</p> <p><i>Індывідуальнае (на выбар):</i></p> <p>- падрыхтаваць паведамленне да ўрока «Наш край» на тэму «Развіццё прамысловасці / сельскай гаспадаркі ў маім краі»;</p> <p>- падрыхтаваць паведамленне да ўрока «Наш край» на тэму «Уплыў аварыі на ЧАЭС на развіццё майго рэгіёна»</p>

45

1	2	3	4	5	6
13	<p>Беларуская мадэль сацыяльна-эканамічнага развіцця і яе рэалізацыя ва ўмовах дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь</p> <p>1. Эканамічнае становішча Рэспублікі Беларусь у першай палове 1990-х гг.</p> <p>2. Пошук шляхоў выхаду з крызісу.</p> <p>3. Распрацоўка беларускай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця і яе сутнасныя характарыстыкі.</p> <p>4. Дзяржаўная маладзёжная палітыка.</p> <p>5. Эканамічная інтэграцыя з Расіяй і краінамі СНД</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>- азначэнне паняццяў: інфляцыя, эканамічная інтэграцыя, інфармацыйнае грамадства, Мытны саюз, прыватызацыя, сацыяльна арыентаваная эканоміка, устойлівае развіццё, чалавечы капітал;</p> <p>- вынікі эканамічных рэформ для развіцця Беларусі;</p> <p>- сутнасць беларускай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця;</p> <p>- тэндэнцыі станаўлення інфармацыйнага грамадства ў Рэспубліцы Беларусь.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>- канкрэтызаваць змест паняццяў: інфляцыя, эканамічная інтэграцыя, інфармацыйнае грамадства, Мытны саюз, прыватызацыя, сацыяльна арыентаваная эканоміка, устойлівае развіццё, чалавечы капітал;</p> <p>- характарызаваць сутнасць беларускай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця</p>	<p>Вызначэнне асноўных праяў эканамічнага крызісу 1991–1995 гг.</p> <p>Характарыстыка беларускай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця.</p> <p>Вызначэнне асноўных этапаў сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі.</p> <p>Работа з гістарычным дакументам: «Асноўныя напрамкі дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі ў Рэспубліцы Беларусь»:</p> <p>вызначэнне асноўных напрамкаў маладзёжнай палітыкі.</p> <p>Складанне схемы «Эканамічная інтэграцыя Рэспублікі Беларусь з Расіяй і краінамі СНД»</p>	<p>§ 12, падрыхтаваць да ўрока абагульнення.</p> <p><i>Індывідуальнае (на выбар):</i></p> <p>- вылучыць рысы рынкавай і планавай эканомікі ў беларускай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця;</p> <p>- прывесці канкрэтныя прыклады рэалізацыі дзяржаўнай маладзёжнай палітыкі ў Рэспубліцы Беларусь</p>

46

1	2	3	4	5	6
14	Урок абагульнення	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <ul style="list-style-type: none"> - азначэнне паняццяў: аграрнае пытанне, асадніцтва, ваенна-прамысловы комплекс, эканамічная інтэграцыя, інфармацыйнае грамадства, калектывізацыя сельскай гаспадаркі, Мытны саюз, нацыяналізацыя, новая эканамічная палітыка, палітыка «ваеннага камунізму», прыватызацыя, «прускі» шлях развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, «амерыканскі» шлях развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, раскулачванне, сацыяльна арыентаваная эканоміка, сельская абшчына, урбанізацыя, стагнацыя, устойлівае развіццё, чалавечы капітал, экстэнсіўны шлях развіцця эканомікі, інтэнсіўны шлях развіцця эканомікі; - асноўныя этапы і асаблівасці вырашэння аграрнага пытання ў Беларусі; 	<p>Варыянт 1. Выкарыстанне матэрыялаў да абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку.</p> <p>Варыянт 2. Праверачная работа па змесце раздзела II.</p> <p>Варыянт 3. Прэзентацыя вынікаў выканання творчых заданняў, даследчых і праектных работ</p>	<p>Выкананне 1—2 заданняў для абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку (на выбар настаўніка, з улікам пажаданняў вучняў)</p>

1	2	3	4	5	6
			<ul style="list-style-type: none"> - шляхі і сродкі мадэрнізацыі ў працэсе пераходу ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства ў Беларусі; - вынікі эканамічных рэформ для развіцця Беларусі; - сутнасць беларускай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця; - тэндэнцыі станаўлення інфармацыйнага грамадства ў Рэспубліцы Беларусь; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) на конт мадэрнізацыі пры пераходзе ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства і станаўленні інфармацыйнага грамадства, а таксама па выніках дзейнасці гістарычных асоб; - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі ў эканамічным развіцці (гаспадарчым жыцці). <p>Вучні павінны ўмець:</p> <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняццяў: аграрнае пытанне, асадніцтва, ваенна-прамысловы комплекс, індустрыялізацыя, інфляцыя, эканамічная інтэграцыя, інфармацыйнае грамад- 		

1	2	3	4	5	6
49			<p>ства, калектывізацыя сельскай гаспадаркі, Мытны саюз, нацыяналізацыя, новая эканамічная палітыка, палітыка «ваеннага камунізму», прыватызацыя, «прускі» шлях развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, «амерыканскі» шлях развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, раскулачванне, сацыяльна арыентаваная эканоміка, сельская абшчына, урбанізацыя, стагнацыя, устойлівае развіццё, чалавечы капітал, экстэнсіўны шлях развіцця эканомікі, інтэнсіўны шлях развіцця эканомікі;</p> <ul style="list-style-type: none"> - лакалізаваць працэс пераходу ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства з апорай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас; - характарызаваць сутнасць мадэрнізацыі пры пераходзе ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства і станаўлення інфармацыйнага грамадства; 		

1	2	3	4	5	6
50			<ul style="list-style-type: none"> - суадносіць працэс мадэрнізацыі пры пераходзе ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства ў Беларусі з адпаведным яму на змесце працэсам сусветнай гісторыі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж мадэрнізацыяй пры пераходзе ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства і сацыяльнымі працэсамі ў Беларусі; - характарызаваць сутнасць беларускай мадэлі сацыяльна-эканамічнага развіцця; - параўноўваць па прапанаваных прыметах, сістэматызаваць і абагульняць гістарычныя факты, якія тычацца «прускага» і «амерыканскага» шляхоў развіцця капіталізму ў сельскай гаспадарцы, экстэнсіўнага і інтэнсіўнага шляхоў развіцця эканомікі, і рабіць аргументаваныя высновы; - параўноўваць пункты гледжання наконт сродкаў мадэрнізацыі пры пераходзе ад аграрна- 		

1	2	3	4	5	6
			<p>рамеснага да індустрыяльнага грамадства і станаўленні інфармацыйнага грамадства ў Беларусі;</p> <p>- праводзіць аналіз зместу гістарычных крыніц інфармацыі аб мадэрнізацыі пры пераходзе ад аграрна-рамеснага да індустрыяльнага грамадства і станаўленні інфармацыйнага грамадства ў Беларусі;</p> <p>- рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб гістарычных асобах з ацэнкай вынікаў іх дзейнасці</p>		
Раздзел III. Беларусь у сістэме міжнародных адносін у канцы XIX – пачатку XXI ст. (7 г)					
15	<p>Геапалітычнае становішча Беларусі ў XIX ст.</p> <p>1. Становішча беларускіх зямель пасля ўваходжання ў склад Расійскай імперыі.</p> <p>2. Праект адраджэння Вялікага Княства Літоўскага.</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>- асаблівасці геапалітычнага становішча Беларусі ў перыяд Айчыннай вайны 1812 г.;</p> <p>- дасягненні ўраджэнцаў Беларусі ў міжнароднай дзейнасці;</p> <p>- сімвалы і месцы памяці беларускага народа аб падзеях Айчыннай вайны 1812 г.</p>	<p>Характарыстыка становішча беларускіх зямель пасля ўваходжання ў склад Расійскай імперыі.</p> <p>Работа з гістарычнымі дакументамі: «план Агінскага»: вызначэнне асноўнага зместу дакумента.</p>	<p>§ 13.</p> <p><i>Індывідуальнае (на выбар):</i></p> <p>- падрыхтаваць паведамленне «Удзельнікі вайны 1812 г. на тэрыторыі Беларусі»;</p>

1	2	3	4	5	6
	<p>3. Сітуацыя ў Беларусі ў перыяд Айчыннай вайны 1812 г.</p> <p>4. Характар вайны для розных пластоў насельніцтва.</p> <p>5. Вынікі вайны для Беларусі</p>		<p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>- лакалізаваць геапалітычнае становішча Беларусі з апорай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас;</p> <p>- суадносіць геапалітычнае становішча Беларусі са знешнепалітычнымі працэсамі сусветнай гісторыі;</p> <p>- праводзіць аналіз зместу гістарычных крыніц інфармацыі аб геапалітычным становішчы Беларусі</p>	<p>Работа з гістарычнай картай «Беларускія землі ў складзе Расійскай імперыі ў першай палове XIX ст.»: характарыстыка геапалітычнага становішча Беларусі.</p> <p>Вызначэнне вынікаў вайны 1812 г. для Беларусі</p>	<p>- вызначыць і абгрунтаваць характар вайны для розных пластоў насельніцтва Беларусі</p>
16	<p>Беларусь ва ўмовах Першай сусветнай і польска-савецкай войнаў</p> <p>1. Становішча беларускіх губерняў у час Першай сусветнай вайны.</p> <p>2. Вынікі Брэсцкага міру для Беларусі.</p> <p>3. Становішча ў час польска-савецкай вайны 1919–1921 г.</p> <p>4. Рыжскі мірны дагавор і яго наступствы для Беларусі</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>- асаблівасці геапалітычнага становішча Беларусі ў перыяд Першай сусветнай вайны;</p> <p>- асноўныя азначныя меркаванні (пункты гледжання) наконт геапалітычнага становішча Беларусі;</p> <p>- сімвалы і месцы памяці беларускага народа, звязаныя з падзеямі Першай сусветнай вайны.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>- лакалізаваць геапалітычнае становішча Беларусі з апорай</p>	<p>Характарыстыка становішча беларускіх губерняў у час Першай сусветнай вайны.</p> <p>Работа з гістарычнымі картамі «Беларусь у перыяд Першай сусветнай вайны» і «Барацьба супраць ваеннай інтэрвенцыі на тэрыторыі Беларусі (1918–1921 г.)»: вызначэнне ходу і вынікаў ваенных дзеянняў.</p> <p>Вызначэнне вынікаў Брэсцкага міру для Бела-</p>	<p>§ 14.</p> <p><i>Індывідуальнае (на выбар):</i></p> <p>- падрыхтаваць паведамленне аб адной з баявых аперацый расійскіх войскаў на тэрыторыі Беларусі ў гады Першай сусветнай вайны;</p> <p>- зрабіць і абгрунтаваць вывады аб месцы</p>

1	2	3	4	5	6
			на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас; - характарызаваць геапалітычнае становішча і знешнепалітычны курс Беларусі; - суадносіць геапалітычнае становішча Беларусі са знешнепалітычнымі працэсамі сусветнай гісторыі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж геапалітычнымі ўмовамі і знешнепалітычным становішчам Беларусі	русі і іх лакалізацыя на гістарычнай карце. Вызначэнне асноўных пунктаў гледжання на вынікі наступстваў Брэсцкага і Рыжскага мірных дагавораў для Беларусі. Тлумачэнне прычынна-выніковых сувязей паміж геапалітычнымі ўмовамі і знешнепалітычным становішчам Беларусі ва ўмовах Першай сусветнай і польска-савецкай войнаў	Беларусі ў геапалітычных працэсах пачатку ХХ ст.
17	Беларусь у міжваенны перыяд 1. Геапалітычнае значэнне Савецкай Беларусі. 2. Вяртанне ўсходне-беларускіх тэрыторый у склад БССР у 1924 і 1926 гг. 3. Становішча заходне-беларускіх зямель у складзе Польшчы. Палітыка польскіх улад. 4. Нацыянальна-вызваленчы, сялянскі і рабочы рух у Заходняй Беларусі	1	Вучні павінны ведаць: - асаблівасці знешнепалітычнага становішча БССР; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) на конт геапалітычнага становішча Беларусі і яе знешнепалітычнага курсу, вынікаў дзейнасці гістарычных асоб. Вучні павінны ўмець: - лакалізаваць геапалітычнае становішча Беларусі з апорай на гістарычную карту і атлас; - характарызаваць геапалітычнае становішча Беларусі;	Вызначэнне і характарыстыка асаблівасцей знешнепалітычнага становішча БССР. Работа з гістарычнай картай «Беларусь у 1919—1939 гг. Фарміраванне тэрыторыі»: вызначэнне этапаў фарміравання тэрыторыі БССР. Работа з гістарычным дакументам: Саюзна рабоча-сялянскі дагавор паміж РСФСР і ССРБ. 16 студзеня 1921 г.: вызна-	§ 15. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - растлумачыць прычынна-выніковую сувязь паміж утварэннем ССР і вяртаннем усходне-беларускіх тэрыторый у склад БССР; - падрыхтаваць паведамленне аб

1	2	3	4	5	6
			- суадносіць геапалітычнае становішча Беларусі са знешнепалітычнымі працэсамі сусветнай гісторыі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж геапалітычнымі ўмовамі і знешнепалітычным становішчам Беларусі	чэнне асноўных палажэнняў дагавора. Характарыстыка становішча заходнебеларускіх зямель у складзе Польшчы. Вызначэнне асноўных напрамкаў палітыкі польскіх улад. Характарыстыка і ацэнка вынікаў дзейнасці гістарычных асоб — лідараў і ўдзельнікаў нацыянальна-вызваленчага, сялянскага і рабочага руху ў Заходняй Беларусі	адным з лідараўці ўдзельнікаў нацыянальна-вызваленчага, сялянскага і рабочага руху ў Заходняй Беларусі
18 19	Беларусь у гады Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў 1. Пачатак Другой сусветнай вайны. 2. Уз'яднанне Заходняй Беларусі з БССР. 3. Нападзенне нацыскай Германіі на ССР. 4. Прычыны няўдач Чырвонай арміі ў абарон-	2	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: генацыд, калабарацыя; - асаблівасці геапалітычнага становішча Беларусі ў перыяд Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў; - сімвалы і месцы памяці беларускага народа, звязаныя з падзеямі Другой сусветнай і Вялікай Айчыннай войнаў.	Работа з гістарычнымі картамі «Беларусь у пачатку Другой сусветнай вайны (01.09.1939—21.06.1941 гг.)», «Акупацыйны рэжым на тэрыторыі Беларусі (1941—1944 гг.)», «Партызанскі рух і падпольная барацьба на тэрыторыі Беларусі (1941—1944 гг.)», «Партызанская і падпольная	§ 16. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне аб адным з удзельнікаў партызанскага ці падпольнага руху на тэрыторыі Беларусі;

1	2	3	4	5	6
55	<p>чых баях на тэрыторыі Беларусі.</p> <p>5. Германскі акупацыйны рэжым на тэрыторыі Беларусі і калабарацыя.</p> <p>6. Партызанскі рух і падпольная барацьба.</p> <p>7. Вызваленне Беларусі.</p> <p>8. Уклад беларускага народа ў разгром нацысцкай Германіі</p>		<p>Вучні павінны ўмець:</p> <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняццяў: генацыд, калабарацыя; - лакалізаваць геапалітычнае становішча Беларусі з апорай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас; - суадносіць геапалітычнае становішча Беларусі са знешнепалітычнымі працэсамі сусветнай гісторыі; - праводзіць аналіз зместу гістарычных крыніц інфармацыі аб геапалітычным становішчы Беларусі 	<p>барацьба на акупіраванай тэрыторыі Беларусі (1941—1944 гг.)», «Вызваленне Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў (верасень 1943 г. — жнівень 1944 г.)»: характарыстыка геапалітычнага становішча Беларусі.</p> <p>Работа з гістарычным дакументам: «Дэкларацыя Народнага сходу Заходняй Беларусі аб уваходжанні Заходняй Беларусі ў склад БССР»: вызначэнне асноўнага зместу дакумента.</p> <p>Вызначэнне прычын і ўмоў уз'яднання Заходняй Беларусі з БССР.</p> <p>Характарыстыка і ацэнка абарончых баёў на тэрыторыі Беларусі; германскага акупацыйнага рэжыму на тэрыторыі Беларусі і калабарацыі; партызанскага руху і падпольнай барацьбы супраць нацысцкіх захопнікаў;</p>	<p>- падрыхтаваць паведамленне на тэму «Рэйкавая вайна», «Вызваленне майго раёна», «Уклад маіх землякоў у барацьбу з нацысцкай Германіяй»</p>

1	2	3	4	5	6
				<p>вызвалення Беларусі як найбуйнейшай наступальнай аперацыі 1944 г.</p> <p>Ацэнка ўкладу беларускага народа ў разгром нацысцкай Германіі</p>	
56	<p>БССР на міжнароднай арэне 1940—1980-х гг.</p> <p>1. Дзейнасць дэлегацыі БССР у ААН.</p> <p>2. Гандлёва-эканамічнае супрацоўніцтва з краінамі Савета эканамічнай узаемадапамогі.</p> <p>3. Сувязі з беларускай дыяспарай</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <ul style="list-style-type: none"> - азначэнне паняцця <i>дыяспара</i>; - асаблівасці знешнепалітычнага становішча БССР; - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі і прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў міжнароднай дзейнасці. <p>Вучні павінны ўмець:</p> <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняцця <i>дыяспара</i>; - характарызаваць знешнепалітычны курс БССР; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж геапалітычнымі ўмовамі і знешнепалітычным становішчам Беларусі 	<p>Характарыстыка дзейнасці дэлегацыі БССР у ААН.</p> <p>Вызначэнне ролі К. В. Кісялёва ў дзейнасці БССР на міжнароднай арэне.</p> <p>Вызначэнне асноўных напрамкаў гандлёва-эканамічнага супрацоўніцтва БССР з краінамі Савета эканамічнай узаемадапамогі.</p> <p>Ацэнка ўзаемадзеяння і сувязей з беларускай дыяспарай</p>	<p>§ 17.</p> <p><i>Індывідуальнае (на выбар):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - зрабіць і абгрунтаваць вывад аб характары дзейнасці БССР у ААН; - падрыхтаваць паведамленне аб дзейнасці Беларускага таварыства па сувязях з суайчыннікамі за мяжой «Радзіма»
	<p>Геапалітычнае становішча Рэспублікі Беларусь на мяжы XX—XXI стст.</p> <p>1. Прыярытэты і шматвектарны характар знеш-</p>	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <ul style="list-style-type: none"> - азначэнне паняццяў: Белавежскае пагадненне, глабалізацыя, Еўразійскі эканамічны саюз, інтэграцыя, Мытны саюз, Са- 	<p>Вызначэнне прыярытэтаў і шматвектарнага характару знешнепалітычнай дзейнасці Рэспублікі Беларусь.</p>	<p>§ 18.</p> <p><i>Індывідуальнае (на выбар):</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - падрыхтаваць і прэзентаваць

1	2	3	4	5	6
57	<p>непалітычнай дзейнасці Рэспублікі Беларусь.</p> <p>2. Дзейнасць Беларусі ў ААН.</p> <p>3. Стварэнне Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі. Развіццё інтэграцыі паміж Беларуссю і Расіяй.</p> <p>4. Фарміраванне Еўразійскага эканамічнага саюза.</p> <p>5. Узаемаадносіны Беларусі з Еўрапейскім саюзам, Кітаем і іншымі краінамі свету.</p> <p>6. Развіццё эканамічных і культурных сувязей з краінамі блізкага і далёкага замежжа.</p> <p>7. Развіццё сувязей з беларускай дыяспарай</p>		<p>дружнасць Незалежных Дзяржаў, Саюзная дзяржава Беларусі і Расіі, шматвектарная палітыка;</p> <p>- асноўныя этапы і асаблівасці фарміравання знешнепалітычнага курсу Рэспублікі Беларусь;</p> <p>- асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) на конт геапалітычнага становішча Беларусі і яе знешнепалітычнага курсу.</p> <p>Вучні павінны ўмець:</p> <p>- канкрэтызаваць змест паняццяў: Белакежскае пагадненне, глабалізацыя, Еўразійскі эканамічны саюз, інтэграцыя, Мытны саюз, Садружнасць Незалежных Дзяржаў, Саюзная дзяржава Беларусі і Расіі, шматвектарная палітыка;</p> <p>- характарызаваць геапалітычнае становішча і знешнепалітычны курс Беларусі;</p> <p>- суадносіць геапалітычнае становішча Беларусі са знешнепалітычнымі працэсамі сусветнай гісторыі;</p> <p>- рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб ролі ўраджэн-</p>	<p>Характарыстыка дзейнасці Рэспублікі Беларусь у ААН.</p> <p>Аналіз табліцы «Этапы развіцця ўзаемаадносін паміж Беларуссю і Расіяй».</p> <p>Вызначэнне і характарыстыка асаблівасцей фарміравання знешнепалітычнага курсу Рэспублікі Беларусь.</p> <p>Абмеркаванне перспектывы развіцця эканамічных і культурных сувязей Рэспублікі Беларусь з краінамі блізкага і далёкага замежжа</p>	<p>кластар «Развіццё палітычных, эканамічных і культурных сувязей Рэспублікі Беларусь на мяжы XX–XXI стст.»;</p> <p>- падрыхтаваць ментальную карту (інфаграфіку) «Шматвектарны характар знешнепалітычнай дзейнасці Рэспублікі Беларусь»</p>

1	2	3	4	5	6
58			<p>цаў Беларусі і прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў міжнароднай галіне з ацэнкай вынікаў іх дзейнасці</p>		
22	Урок абагульнення	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <p>- азначэнне паняццяў: Белакежскае пагадненне, генацыд, глабалізацыя, дыяспара, Еўразійскі эканамічны саюз, інтэграцыя, калабарацыя, Мытны саюз, Садружнасць Незалежных Дзяржаў, Саюзная дзяржава Беларусі і Расіі, шматвектарная палітыка;</p> <p>- асаблівасці геапалітычнага становішча Беларусі ў перыяд Айчыннай вайны 1812 г., Першай і Другой сусветнай, Вялікай Айчыннай войнаў;</p> <p>- асаблівасці знешнепалітычнага становішча БССР;</p> <p>- асноўныя этапы і асаблівасці фарміравання знешнепалітычнага курсу Рэспублікі Беларусь;</p> <p>- асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) на конт геапалітычнага становішча</p>	<p>Варыянт 1. Выкарыстанне матэрыялаў да абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку.</p> <p>Варыянт 2. Праверачная работа па змесце раздзела III.</p> <p>Варыянт 3. Прэзентацыя вынікаў выканання творчых заданняў, даследчых і праектных работ</p>	<p>Выкананне 1–2 заданняў для абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку (на выбар настаўніка, з улікам пажаданняў вучняў)</p>

1	2	3	4	5	6
59			<p>Беларусі і яе знешнепалітычнага курсу, вынікаў дзейнасці гістарычных асоб;</p> <ul style="list-style-type: none"> - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі і прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў міжнароднай дзейнасці; - сімвалы і месцы памяці беларускага народа, звязаныя з падзеямі Айчынай вайны 1812 г., Першай і Другой сусветнай, Вялікай Айчынай войнаў. <p>Вучні павінны ўмець:</p> <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняццяў: Белавежскае пагадненне, генацыд, глабалізацыя, дыяспара, Еўразійскі эканамічны саюз, інтэграцыя, калабарацыя, Мытны саюз, Садружнасць Незалежных Дзяржаў, Саюзная дзяржава Беларусі і Расіі, шматвектарная палітыка; - лакалізаваць геапалітычнае становішча Беларусі з апорай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас; - характарызаваць геапалітычнае становішча і знешнепалітычны курс Беларусі; 		

1	2	3	4	5	6
60			<ul style="list-style-type: none"> - суадносіць геапалітычнае становішча Беларусі са знешнепалітычнымі працэсамі сусветнай гісторыі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж геапалітычнымі ўмовамі і знешнепалітычным становішчам Беларусі; - параўноўваць па прапанаваных прыметах гістарычныя факты, якія тычацца геапалітычнага становішча Беларусі і яе знешнепалітычнага курсу, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы; - параўноўваць пункты гледжання наконт геапалітычнага становішча Беларусі і яе знешнепалітычнага курсу; - праводзіць аналіз зместу гістарычных крыніц інфармацыі аб геапалітычным становішчы Беларусі; - рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб ролі ўраджэнцаў Беларусі і прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў міжнароднай галіне з ацэнкай вынікаў іх дзейнасці 		

1	2	3	4	5	6
Раздзел IV. Фарміраванне беларускай нацыі. Канфесійнае становішча ў Беларусі (5 г)					
23	Фарміраванне беларускай нацыі ў XIX — пачатку XX ст. і высяванне беларускай нацыянальнай ідэі 1. Умовы ўтварэння беларускай нацыі. Асаблівасці яе станаўлення. 2. Фарміраванне агульных нацыянальных прымет. 3. Этнічная тэрыторыя беларусаў. 4. Нацыянальны склад насельніцтва Беларусі. 5. Характарыстыкі менталітэту беларусаў. 6. Ідэалогія заходнерусізму. 7. Высяванне беларускай нацыянальнай ідэі. 8. Тэарэтычнае афармленне беларускай нацыянальнай ідэі студэнтамі-гоманаўцамі	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: беларуская нацыянальная ідэя, заходнерусізм, нацыянальнае пытанне, нацыянальная самасвядомасць, тутэйшасць; - асноўныя этапы і асаблівасці фарміравання беларускай нацыі; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) на конт фарміравання беларускай нацыі; - працэс афармлення беларускай нацыянальнай ідэі і яе сутнасць. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: беларуская нацыянальная ідэя, заходнерусізм, нацыянальнае пытанне, нацыянальная самасвядомасць, тутэйшасць; - лакалізаваць працэс фарміравання беларускай нацыі з апорай на гістарычную карту і атлас; - характарызаваць сутнасць і асаблівасці фарміравання беларускай нацыі;	Вызначэнне ўмоў і асаблівасцей утварэння беларускай нацыі. Складанне схемы «Асаблівасці станаўлення беларускай нацыі». Работа з гістарычнай картай «Этнаграфічная карта беларусаў», Я. Ф. Карскі. 1903 г.: вызначэнне тэрыторыі пражывання беларускага этнасу ў пачатку XX ст. Работа са статэстычнымі данымі: аналіз і абмеркаванне даных перапісу 1897 г. аб нацыянальным складзе беларускіх губерняў. Характарыстыка асноўных рыс менталітэту беларусаў. Работа з гістарычным дакументам: «Пункт гледжання. М. Каяловіч»: вызначэнне асноўных поглядаў заходнерусізму.	§ 19. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне пра ролю газеты «Наша ніва» ў фарміраванні беларускай нацыянальнай ідэі; - падрыхтаваць паведамленне аб адным з гістарычных дзеячаў XIX — пачатку XX ст., які аказаў уплыў на фарміраванне і афармленне беларускай нацыянальнай ідэі

61

1	2	3	4	5	6
			- праводзіць аналіз зместу гістарычных крыніц інфармацыі аб фарміраванні беларускай нацыі	Аналіз і параўнанне поглядаў на беларускую нацыянальную ідэю і яе афармленне	
24	Эвалюцыя канфесійных адносін у XIX — пачатку XX ст. 1. Канфесійная палітыка расійскіх улад на тэрыторыі Беларусі. 2. Скасаванне ўніяцкай царквы і яго вынікі. 3. Абмежаванне ўплыву каталіцтва. 4. Змены ў рэлігійным жыцці ў пачатку XX ст.	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: рэлігійнае пытанне, канфесія; - асаблівасці канфесійнага становішча насельніцтва беларускіх губерняў у складзе Расійскай імперыі, у тым ліку шляхі і сродкі вырашэння рэлігійнага пытання; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) на конт канфесійнай дзяржаўнай палітыкі, вынікаў дзейнасці гістарычных асоб. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: рэлігійнае пытанне, канфесія; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж працэсамі канфесійнага (духоўнага) жыцця і дзяржаўнай палітыкай; - параўноўваць па прапанаваных прыметах гістарычныя факты,	Вызначэнне асаблівасцей канфесійнай палітыкі расійскіх улад на тэрыторыі Беларусі. Усталяванне прычынна-выніковых сувязей паміж дзяржаўнай канфесійнай палітыкай і скасаваннем уніяцкай царквы; грамадска-палітычнымі працэсамі пачатку XX ст. у Расійскай імперыі і зменамі ў рэлігійным жыцці ў пачатку XX ст. Работа са статэстычнымі данымі: аналіз і абмеркаванне дыяграмы «Канфесійны склад насельніцтва Беларусі ў сярэдзіне XIX ст.». Работа з гістарычным дакументам: паведамленне начальніка Віленскай навучальнай акругі І. Кар-	§ 20. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - пры дапамозе ментальнай карты (інфаграфікі) паказаць дынаміку канфесійнага становішча на беларускіх землях у XIX — пачатку XX ст.; - падрыхтаваць паведамленне аб становішчы адной з канфесій на тэрыторыі Беларусі (на выбар) у XIX — пачатку XX ст.

62

1	2	3	4	5	6
			якія тычацца канфесійнага (духоўнага) жыцця, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы	нілава: характарыстыка асноўных напрамкаў урадавай канфесійнай палітыкі	
25	Развіццё беларускай нацыі ва ўмовах савецкай грамадска-палітычнай сістэмы. Канфесійная палітыка 1. Нацыянальнае пытанне і яго вырашэнне ў БССР. 2. Палітыка беларусізацыі як праява савецкай нацыянальнай палітыкі. 3. Дасягненні і супярэчнасці пры правядзенні беларусізацыі. 4. Адносіны савецкіх улад да рэлігіі. 5. Узаемаадносіны ўлады і царквы ў 1940–1980-я гг.	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: беларусізацыя, рэлігійнае пытанне, ваяўнічы атэізм; - асаблівасці духоўнага жыцця беларусаў пры савецкім грамадска-палітычным ладзе, узаемаадносіны савецкай улады і царквы, шляхі і сродкі вырашэння нацыянальнага пытання; - асаблівасці канфесійнага становішча і духоўнага жыцця насельніцтва БССР; - працэс афармлення беларускай нацыянальна-дзяржаўнай ідэі. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: беларусізацыя, рэлігійнае пытанне, ваяўнічы атэізм; - характарызаваць сутнасць і асаблівасці афармлення беларускай нацыянальна-дзяржаўнай ідэі;	Вызначэнне сутнасці нацыянальнага пытання. Характарыстыка палітыкі беларусізацыі як праявы савецкай нацыянальнай палітыкі. Ацэнка дасягненняў і супярэчнасцей пры правядзенні беларусізацыі і параўнанне розных пунктаў гледжання на іх. Тлумачэнне адносін савецкай улады да рэлігіі. Аналіз асаблівасцей канфесійнага становішча і духоўнага жыцця насельніцтва БССР у 1940–1980-я гг.	§ 21. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне пра ўклад у ажыццяўленне беларусізацыі аднаго з дзеячаў культуры (на выбар) з ацэнкай вынікаў яго дзейнасці; - падрыхтаваць паведамленне аб аб'ектах страчанай у гады савецкай улады культуры і спадчыны ў вашай мясцовасці

63

1	2	3	4	5	6
			- параўноўваць пункты гледжання наконт нацыянальнай і канфесійнай дзяржаўнай палітыкі		
26	Беларуская нацыя ва ўмовах дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь 1. Развіццё сучаснай беларускай нацыі. 2. Нацыянальны склад насельніцтва Беларусі. 3. Характарыстыкі сучаснага менталітэту беларусаў. 4. Ідэалогія беларускай дзяржавы. 5. Узаемаадносіны дзяржавы і рэлігійных канфесій	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняцця <i>свабода веравызнання</i> ; - асаблівасці канфесійнага становішча і духоўнага жыцця насельніцтва Рэспублікі Беларусь; - дасягненні духоўных асоб — ураджэнцаў Беларусі. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняцця <i>свабода веравызнання</i> ; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж працэсамі фарміравання беларускай нацыі, канфесійнага (духоўнага) жыцця і дзяржаўнай палітыкай; - рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб дзейнасці духоўных асоб з ацэнкай яе вынікаў	Вызначэнне ўмоў і асаблівасцей развіцця сучаснай беларускай нацыі. Тлумачэнне прычынна-выніковых сувязей паміж дзяржаўнай палітыкай і працэсамі фарміравання беларускай нацыі і духоўнага жыцця. Работа са статыстычнымі данымі: аналіз і абмеркаванне дыяграмы «Нацыянальны склад насельніцтва Беларусі». Параўнанне рыс сучаснага менталітэту беларусаў з яго гістарычнымі рысамі. Абмеркаванне ролі ідэалогіі беларускай дзяржавы на сучасным этапе развіцця беларускага грамадства. Характарыстыка становішча ў духоўным жыцці Рэспублікі Беларусь	§ 22. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць паведамленне пра дзейнасць адной з духоўных асоб (Мітрапаліт Філарэт, кардынал Казімір Свѣнтак і інш.) з ацэнкай вынікаў іх духоўнай дзейнасці

64

1	2	3	4	5	6
27	Урок абагульнення	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <ul style="list-style-type: none"> - азначэнне паняццяў: беларуская нацыянальная ідэя, заходнерусізм, нацыянальнае пытанне, нацыянальная самасвядомасць, тутэйшасць, менталітэт, беларусізацыя, рэлігійнае пытанне, канфесія, ваяўнічы атэізм, свабода веравызнання; - асноўныя этапы і асаблівасці фарміравання беларускай нацыі; - асаблівасці канфесійнага становішча насельніцтва беларускіх губерняў у складзе Расійскай імперыі, у тым ліку шляхі і сродкі вырашэння нацыянальнага і рэлігійнага пытанняў; - асаблівасці духоўнага жыцця беларусаў пры савецкім грамадска-палітычным ладзе, узаемаадносіны савецкай улады і царквы, шляхі і сродкі вырашэння нацыянальнага пытання; - асаблівасці канфесійнага становішча насельніцтва Заходняй Беларусі ў складзе Польшчы; - асаблівасці канфесійнага становішча і духоўнага жыцця насельніцтва БССР, Рэспублікі Беларусь; 	<p>Варыянт 1. Выкарыстанне матэрыялаў да абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку.</p> <p>Варыянт 2. Праверачная работа па змесце раздзела IV.</p> <p>Варыянт 3. Прэзентацыя вынікаў выканання творчых заданняў, даследчых і праектных работ</p>	<p>Выкананне 1–2 заданняў для абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку (на выбар настаўніка, з улікам пажаданняў вучняў)</p>

65

1	2	3	4	5	6
			<ul style="list-style-type: none"> - асноўныя азначныя меркаванні (пункты гледжання) наконт фарміравання беларускай нацыі, нацыянальнай і канфесійнай дзяржаўнай палітыкі, вынікаў дзейнасці гістарычных асоб; - працэс афармлення беларускай нацыянальнай і нацыянальна-дзяржаўнай ідэі і яе сутнасць; - дасягненні духоўных асоб – ураджэнцаў Беларусі. <p>Вучні павінны ўмець:</p> <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняццяў: беларуская нацыянальная ідэя, заходнерусізм, нацыянальнае пытанне, нацыянальная самасвядомасць, тутэйшасць, менталітэт, беларусізацыя, рэлігійнае пытанне, канфесія, ваяўнічы атэізм, свабода веравызнання; - лакалізаваць працэс фарміравання беларускай нацыі з апорай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас; - характарызаваць сутнасць, асаблівасці фарміравання беларускай нацыі, афармлення 		

66

1	2	3	4	5	6
67			<p>беларускай нацыянальна-дзяржаўнай ідэі;</p> <ul style="list-style-type: none"> - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж працэсамі фарміравання беларускай нацыі, канфесійнага (духоўнага) жыцця і дзяржаўнай палітыкай; - параўноўваць па прапанаваных прыметах гістарычныя факты, якія тычацца фарміравання беларускай нацыі, канфесійнага (духоўнага) жыцця, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы; - параўноўваць пункты гледжання наконт фарміравання беларускай нацыі, канфесійнага (духоўнага) жыцця, нацыянальнай і канфесійнай дзяржаўнай палітыкі; - праводзіць аналіз зместу гістарычных крыніц інфармацыі аб фарміраванні беларускай нацыі, канфесійным (духоўным) жыцці; - рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб дзейнасці (рэлігійных і грамадзянскіх падзвігах) духоўных асоб з ацэнкай яе вынікаў 		

1	2	3	4	5	6	
Раздзел V. Культура Беларусі (5 г)						
28	<p>Культура Беларусі ў XIX — пачатку XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Змены ў сістэме адукацыі. 2. Станаўленне беларусазнаўства і навуковых даследаванняў Беларусі. 3. Развіццё літаратуры і беларускай літаратурнай мовы. 4. Роля газеты «Наша ніва» ў развіцці культуры Беларусі. 5. Станаўленне беларускага прафесійнага тэатра. 6. Вяўленчае мастацтва. 7. Развіццё архітэктуры 	1	<p>Вучні павінны ведаць:</p> <ul style="list-style-type: none"> - азначэнне паняццяў: адукацыя, архітэктура, беларусазнаўства, культура, літаратура, мастацтва, навука; - асноўныя этапы і асаблівасці развіцця культуры Беларусі; - асноўныя азначэнныя меркаванні (пункты гледжання) наконт характару працэсаў развіцця культуры Беларусі, вынікаў творчасці дзеячаў культуры; - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі ў галіне культуры; - помнікі культуры Беларусі. <p>Вучні павінны ўмець:</p> <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняццяў: адукацыя, архітэктура, беларусазнаўства, культура, літаратура, мастацтва, навука; - характарызаваць стан развіцця культуры Беларусі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж ідэалагічнымі ўмовамі і тэндэнцыямі ў развіцці культуры Беларусі; 	<p>Характарыстыка сістэмы адукацыі і вызначэнне характару і вынікаў змен у ёй на працягу XIX — пачатку XX ст.</p> <p>Складанне схемы (табліцы) «Рэформы ў сістэме адукацыі XIX — пачатку XX ст.».</p> <p>Вызначэнне стану навуковых ведаў пра Беларусь і дасягненняў у развіцці беларусазнаўства.</p> <p>Вызначэнне пунктаў гледжання на вынікі дзейнасці дзеячаў беларускай культуры XIX — пачатку XX ст.</p> <p>Тлумачэнне «нашаніўскага» характару перыяду пачатку XX ст. у развіцці беларускай культуры.</p> <p>Работа з выяўленчымі крыніцамі: рэпрадукцыямі мастацкіх твораў і помнікаў архітэктуры XIX —</p>	§ 23. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i>	<ul style="list-style-type: none"> - падрыхтаваць гістарычны партрэт (або біяграму) аднаго з дзеячаў культуры Беларусі XIX — пачатку XX ст.; - скласці кароткае апісанне (каталог, прэзентацыю) помнікаў архітэктуры XIX — пачатку XX ст., якія захаваліся ў вашай мясцовасці, для ўрока «Наш край»

1	2	3	4	5	6
			<ul style="list-style-type: none"> - параўноўваць па прапанаваных прыметах, сістэматызаваць і абагульняць гістарычныя факты, якія тычацца развіцця культуры Беларусі, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы; - параўноўваць пункты гледжання наконт умоў і вынікаў развіцця культуры Беларусі; - праводзіць аналіз зместу гістарычных крыніц інфармацыі аб развіцці культуры Беларусі; - рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб дзейнасці і творчасці дзеячаў культуры з характарыстыкай гістарычнай тэматыкі ў іх творчасці 	пачатку XX ст.: вызначэнне стылёвых і жанравых асаблівасцей	
29	Культура Беларусі ў 1920–1930-я гг. 1. Палітыка беларусізацыі. 2. Развіццё сістэмы адукацыі ў Савецкай Беларусі. 3. Станаўленне беларускай савецкай навукі. 4. Ажыццяўленне культурнай рэвалюцыі.	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: беларусізацыя, культурная рэвалюцыя, метады сацыялістычнага рэалізму, прынцып партыйнасці; - асноўныя этапы і асаблівасці развіцця культуры Беларусі; - асноўныя азначныя меркаванні (пункты гледжання) наконт характару працэсаў развіцця культуры Беларусі, вынікаў творчасці дзеячаў культуры;	Тлумачэнне прычынна-выніковых сувязей паміж палітыкай беларусізацыі і развіццём адукацыі ў Беларусі; палітычным развіццём савецкай дзяржавы і ажыццяўленнем культурнай рэвалюцыі. Характарыстыка асноўных дасягненняў у станаўленні беларускай савецкай навукі.	§ 24. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць разгорнутае паведамленне аб адным з дзеячаў культуры Беларусі 1920–1930-х гг. або аб развіцці якога-небудзь

1	2	3	4	5	6
	5. Беларуская савецкая літаратура, музыка, тэатр. 6. Зараджэнне беларускага кіно. 7. Выяўленчае мастацтва Савецкай Беларусі. 8. Архітэктура. 9. Культура Заходняй Беларусі. Стан адукацыі ва ўмовах правядзення польскімі ўладамі палітыкі паланізацыі. 10. Літаратура, жывапіс, музычнае мастацтва, архітэктура ў Заходняй Беларусі		<ul style="list-style-type: none"> - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі ў галіне культуры; - помнікі культуры Беларусі. Вучні павінны ўмець: <ul style="list-style-type: none"> - канкрэтызаваць змест паняццяў: беларусізацыя, культурная рэвалюцыя, метады сацыялістычнага рэалізму, прынцып партыйнасці; - характарызаваць стан развіцця культуры Беларусі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж ідэалагічнымі ўмовамі і тэндэнцыямі ў развіцці культуры Беларусі; - параўноўваць па прапанаваных прыметах, сістэматызаваць і абагульняць гістарычныя факты, якія тычацца развіцця культуры Беларусі, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы; - параўноўваць пункты гледжання наконт умоў і вынікаў развіцця культуры Беларусі; - праводзіць аналіз зместу гістарычных крыніц інфармацыі аб развіцці культуры Беларусі; - рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб дзейнасці 	Вызначэнне пунктаў гледжання на вынікі дзейнасці дзеячаў беларускай культуры 1920–1930-х гг. Работа з выяўленчымі крыніцамі: рэпрадукцыямі мастацкіх твораў і помнікаў архітэктуры 1920–1930-х гг.: вызначэнне стылёвых і жанравых асаблівасцей. Складанне схемы «Культура Заходняй Беларусі»	віду мастацтва (жывапіс, архітэктура, тэатр, кіно, скульптура і г. д.) у дадзены перыяд

1	2	3	4	5	6
			і творчасці дзеячаў культуры з характарыстыкай гістарычнай тэматыкі ў іх творчасці		
30	Развіццё беларускай савецкай культуры ў другой палове 1940-х – 1980-х гг. 1. Асноўныя тэндэнцыі развіцця культуры Беларусі. 2. Стан адукацыі. 3. Выхад беларускай навукі на новыя рубяжы. 4. Літаратура. 5. Музыка. 6. Вяўленчае мастацтва. 7. Тэатр і кіно. 8. Архітэктура. 9. Алімпійскія дасягненні беларускіх савецкіх спартсменаў	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняцця <i>спорт</i> ; - асноўныя этапы і асаблівасці развіцця культуры Беларусі; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) наконт характару працэсаў развіцця культуры Беларусі, вынікаў творчасці дзеячаў культуры; - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі і прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў галіне культуры; - найбольш значныя алімпійскія дасягненні беларускіх спартсменаў; - помнікі культуры Беларусі. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняцця <i>спорт</i> ; - характарызаваць стан развіцця культуры Беларусі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж ідэалагічнымі ўмовамі і тэндэнцыямі ў развіцці культуры Беларусі;	Вызначэнне асноўных тэндэнцый развіцця культуры Беларусі ў другой палове 1940-х – 1980-х гг. Характарыстыка асноўных дасягненняў у развіцці беларускай навукі і яе новых напрамкаў. Характарыка праблематыкі і асноўных тэм айчынай літаратуры і мастацтва. Работа з выяўленчымі крыніцамі: рэпрадукцыямі мастацкіх твораў і помнікаў архітэктуры другой паловы 1940-х – 1980-х гг.: вызначэнне стылёвых і жанравых асаблівасцей. Ацэнка ўкладу беларускіх спартсменаў у савецкі спорт	§ 25. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - скласці тэматычныя кароткія каталогі (буклеты, альманахі) аб развіцці літаратуры, жывапісу, архітэктуры, кінематографа, тэатральнага і музычнага мастацтва (на выбар) БССР другой паловы 1940-х – 1980-х гг.

71

1	2	3	4	5	6
			- параўноўваць па прапанаваных прыметах, сістэматызаваць і абагульняць гістарычныя факты, якія тычацца развіцця культуры Беларусі, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы; - параўноўваць пункты гледжання наконт умоў і вынікаў развіцця культуры Беларусі; - рыхтаваць і прэзентаваць паведамленні аб творчасці дзеячаў культуры з характарыстыкай гістарычнай тэматыкі ў іх творах		
31	Развіццё адукацыі, навукі, літаратуры, мастацтва і спорту ва ўмовах дзяржаўнага суверэнітэту Рэспублікі Беларусь. 1. Афармленне дзяржаўнага статусу беларускай і рускай моў. 2. Развіццё нацыянальнай сістэмы адукацыі. 3. Дасягненні ў развіцці навукі. 4. Літаратура.	1	Вучні павінны ведаць: - асноўныя этапы і асаблівасці развіцця культуры Беларусі; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) наконт характару працэсаў развіцця культуры Беларусі, вынікаў творчасці дзеячаў культуры; - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі і прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў галіне культуры; - найбольш значныя алімпійскія дасягненні беларускіх спартсменаў;	Вызначэнне этапаў афармлення дзяржаўнага статусу беларускай і рускай моў. Аналіз схемы «Структура сістэмы адукацыі ў Рэспубліцы Беларусь». Характарыстыка дасягненняў сучаснай беларускай навукі. Характарыстыка праблематыкі і асноўных тэм літаратуры і мастацтва ў пачатку XXI ст.	§ 26. <i>Індывідуальнае (на выбар):</i> - падрыхтаваць біяграму аднаго з сучасных дзеячаў беларускай культуры ці спорту; - скласці пералік найбольш значных мерапрыемстваў у галіне куль-

72

1	2	3	4	5	6
73	5. Музыка. 6. Вяўленчае мастацтва. 7. Тэатр і кіно. 8. Дасягненні беларускіх спартсменаў		- помнікі культуры Беларусі. Вучні павінны ўмець: - характарызаваць стан развіцця культуры Беларусі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж ідэалагічнымі ўмовамі і тэндэнцыямі ў развіцці культуры Беларусі; - параўноўваць па прапанаваных прыметах, сістэматызаваць і абагульняць гістарычныя факты, якія тычацца развіцця культуры Беларусі, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы; - параўноўваць пункты гледжання наконт умоў і вынікаў развіцця культуры Беларусі; - рыхтаваць і прэзентаваць па ведамленні аб творчасці дзеячаў культуры з характарыстыкай гістарычнай тэматыкі ў іх творах	Тлумачэнне прычынна-выніковых сувязей паміж набыццём Рэспублікай Беларусь дзяржаўнага суверэнітэту і развіццём адукацыі, навукі, літаратуры, мастацтва і спорту. Ацэнка дасягненняў беларускіх спартсменаў	туры і спорту ў вашай мясцовасці
32	Урок абагульнення	1	Вучні павінны ведаць: - азначэнне паняццяў: адукацыя, архітэктура, беларусазнаўства, беларусізацыя, культура, культурная рэвалюцыя, літаратура, мастацтва, метадацыялістычнага рэалізму, на-	Варыянт 1. Выкарыстанне матэрыялаў да абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку. Варыянт 2. Праверальная работа па змесце раздзела V.	Выкананне 1–2 заданняў для абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку (на выбар

1	2	3	4	5	6
74			вука, прынцып партыйнасці, спорт; - асноўныя этапы і асаблівасці развіцця культуры Беларусі; - асноўныя ацэначныя меркаванні (пункты гледжання) наконт характару працэсаў развіцця культуры Беларусі, вынікаў творчасці дзеячаў культуры; - дасягненні ўраджэнцаў Беларусі і прадстаўнікоў беларускай дыяспары ў галіне культуры; - найбольш значныя алімпійскія дасягненні беларускіх спартсменаў; - помнікі культуры Беларусі. Вучні павінны ўмець: - канкрэтызаваць змест паняццяў: адукацыя, архітэктура, беларусазнаўства, беларусізацыя, культура, культурная рэвалюцыя, літаратура, мастацтва, метадацыялістычнага рэалізму, навукі, прынцып партыйнасці, спорт; - лакалізаваць развіццё культуры Беларусі з апорай на храналагічныя табліцы, гістарычную карту і атлас;	Варыянт 3. Прэзентацыя вынікаў выканання творчых заданняў, даследчых і праектных работ	настаўніка, з улікам пажаданняў вучняў)

75

1	2	3	4	5	6
			- характарызаваць стан развіцця культуры Беларусі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж ідэалагічнымі ўмовамі і тэндэнцыямі ў развіцці культуры Беларусі; - параўноўваць па прапанаваных прыметах, сістэматызаваць і абагульняць гістарычныя факты, якія тычацца развіцця культуры Беларусі, і рабіць на гэтай падставе аргументаваныя высновы		
33	Наш край	1	Вучні павінны ўмець: - характарызаваць грамадска-палітычнае і сацыяльна-эканамічнае развіццё, геапалітычнае становішча і развіццё культуры ў XIX — пачатку XXI ст. на тэрыторыі сваёй мясцовасці; - даваць ацэнку дзейнасці гістарычных асоб, грамадска-палітычным і геапалітычным падзеям, сацыяльна-эканамічным і духоўным з'явам на тэрыторыі роднага краю ў XIX — пачатку XXI ст.; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж гістарыч-	Прэзентацыя краязнаўчых даследаванняў і індывідуальных заданняў па вывучэнні гісторыі свайго краю	Падрыхтаваць да ўрока вынікавага абагульнення (апераджальнае выкананне 1—2 заданняў для вынікавага абагульнення ў вучэбным дапаможніку) (на выбар настаўніка, з улікам пажаданняў вучняў)

76

1	2	3	4	5	6
			нымі фактамі, раскрываць узаемаабумоўленасць змяненняў у грамадска-палітычным і геапалітычным становішчы, сацыяльна-эканамічнай і духоўнай сферах роднага краю; - выкарыстоўваць набытыя веды і ўменні для ажыццяўлення пошуку гістарычнай інфармацыі ў крыніцах рознага тыпу, якія адлюстроўваюць адрозненне і асаблівасці грамадска-палітычнага, сацыяльна-эканамічнага, культурнага развіцця на тэрыторыі роднага краю		
34	Вынікавае абагульненне	1	Вучні павінны ўмець: - лакалізаваць падзеі гісторыі Беларусі XIX — пачатку XXI ст. у часе і прасторы; характарызаваць змены ў геапалітычным становішчы беларускіх зямель у Навейшы час; - тлумачыць значэнне асноўных паняццяў, канкрэтызаваць іх і дакладна выкарыстоўваць пры характарыстыцы гістарычнай і сучаснай сацыяльнай рэчаіснасці; - характарызаваць палітычнае, сацыяльна-эканамічнае і куль-	Варыянт 1. Выкарыстанне матэрыялаў да вынікавага абагульнення ведаў вучняў у вучэбным дапаможніку. Варыянт 2. Прэзентацыя вынікаў выканання творчых заданняў, даследчых і праектных работ. Варыянт 3. Дыскусія «Гістарычны шлях Беларусі ў XIX — пачатку XXI ст.»	

1	2	3	4	5	6
77			<p>турнае развіццё Беларусі ў XIX – пачатку XXI ст.; дзейнасць гістарычных асоб і дзеячаў культуры;</p> <ul style="list-style-type: none"> - даваць ацэнку гістарычным падзеям, дзейнасці гістарычных асоб, ацэньваць уклад дзеячаў культуры і навукі; - тлумачыць прычынна-выніковыя сувязі паміж гістарычнымі фактамі, раскрываць узаемаабумоўленасць змен у асноўных сферах грамадскага жыцця; - сістэматызаваць, класіфікаваць і абагульняць гістарычныя факты і рабіць на падставе гэтага аргументаваныя высновы; - параўноўваць гістарычныя факты па самастойна вызначаных крытэрыях; - праводзіць аналіз зместу гістарычных дакументаў; - пераводзіць вучэбную інфармацыю са знакава-сімвальнай у вобразна-наглядную форму і наадварот; - аналізаваць дакументальную гістарычную інфармацыю, прадстаўленую ў розных знакавых 		

1	2	3	4	5	6
78			<p>сістэмах (тэкст, карта, графік, дыяграма, табліца, ілюстрацыя і г. д.);</p> <ul style="list-style-type: none"> - тлумачыць розныя пункты гледжання на адны і тыя ж гістарычныя факты; - выказваць і аргументаваць сваё стаўленне да гістарычных падзей і гістарычных асоб; - праводзіць пошук гістарычнай інфармацыі ў крыніцах рознага тыпу 		
35	Рэзервовы час	1			

Змест

<i>Прадмова</i>	3
Суветная гісторыя, XIX — пачатак XXI ст.	5
Гісторыя Беларусі, XIX — пачатак XXI ст.	32